

POLITIET

Offentlig versjon

Politiets årsrapport 2020

Utgitt mars 2021

Innhold

1. Leders beretning	4
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
Politi- og lensmannsetaten	7
Politiets organisering og ledelse	8
Utvalgte hovedtall	10
3. Årets aktiviteter og resultater	13
Mål 1 – Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas.....	13
Mål 2 – Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging	16
Mål 3 – Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet.....	22
Mål 4 – Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold	28
Mål 5 – Tilgjengelige tjenester med god service	30
Ressursbruk 2020	34
Nærpolitireformen	37
Internasjonalt samarbeid	38
4. Styring og kontroll i virksomheten	40
Internkontroll og risikostyring	40
Systematisk arbeid med forbedring og effektivisering	41
Revisjonsmerknader	43
Arbeidsmiljø, sykefravær og ledelse	44
5. Vurdering av framtidsutsikter	50
6. Årsregnskapet 2020	53
Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2020	53
Vurderinger av vesentlige forhold	53
Prinsippnote til årsregnskapet 2020	55
Bevilgningsrapporteringen	55
Artskontorapporteringen	56
Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020	57
Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2020	62

1. Leders beretning

Året vi nå har lagt bak oss har vært svært utfordrende og annerledes for oss alle. Pandemien har påvirket både kriminalitetsbildet og politiet. Vi nærmer oss nå et helt år med unntakstilstand, hvor hverdagen har vært preget av en omfattende innsats for å forhindre farlig smitte. En hverdag der vi nå også ser en økonomisk tilbakegang, samt andre samfunnsmessige og personlige konsekvenser. Politiet har hatt og har en sentral rolle i arbeidet med å møte disse utfordringene.

Politiet går på jobb hver dag for samfunnsoppdraget. For å forebygge og avdekke kriminalitet, og for å opprettholde orden og sikkerhet. I dette krevende året har dyktige medarbeidere stått på for oppdraget hver eneste dag. Jeg vil spesielt trekke frem det tragiske kvikkleireskredet i Ask i Gjerdrum der flere mennesker mistet livet og mer enn tusen ble evakuert fra hjemmene sine. Her utviste medarbeidere en faglig dyktighet, styrke og utholdenhet som imponerte oss alle. Daglig kunne vi se hvordan ulike innsatsledere bidro til ro og trygghet i en skremmende og uoversiktlig situasjon. Dette var norsk politi på sitt aller beste.

Under pandemien har vi hatt et særlig fokus på håndtering av saker som gjelder vold i nære relasjoner og overgrep mot barn. Politidistriktene har, til tross for kontinuerlige og omfattende smitteverntiltak, klart å skjerme personell, vært tilgjengelige og opprettholdt sin innsats på dette området.

Samtidig ser vi at krisen har ført til noe positivt: Fortgang i digitaliseringen av flere av politiets tjenester. I 2020 ble det blant annet mulig å gjøre avhør på teams – og en rekke nye typer lovbrudd kan nå anmeldes på nett.

I begynnelsen av juli 2020 ble evalueringsrapporten etter Al Noor ble lagt frem. Evalueringsutvalget pekte på mye som har fungert bra, og viste til at norsk politi har vært igjennom et formidabelt løft etter 22. juli-rapporten. Men det er i hovedsak forbedringspunktene vi skal ta læring av, og vi har lagt en plan for å sikre læring og eventuell endring der det er behov.

2020 var også preget av flere demonstrasjoner og aksjoner. Særlig oppmerksomhet fikk demonstrasjoner i regi av Sian (Stopp islamiseringen av Norge), som mobiliserte motdemonstranter. Disse demonstrasjonene førte i noen tilfeller til tilspissede situasjoner. Da er det viktig å minne om at politiet beskytter ytringsfriheten. I et demokratisk samfunn som Norge står ytringsfriheten svært sterkt. Det er grunnlovsfestet. Det betyr igjen at man har rett til å demonstrere og ytre seg, selv om man har meninger og synspunkter som oppleves sårende, krenkende eller provoserende for andre

Vår rolle er å opprettholde ro og orden – samt sikre at ytringer kan fremmes uten at demonstrasjonen eller ytringene møtes med voldelige handlinger.

Et trygt og godt arbeidsmiljø skal kjennetegne etaten vår. En arbeidsmiljøundersøkelse foretatt høsten 2020 viser at vi ikke er en like trygg arbeidsplass for alle. 6,6 pst., eller 904 medarbeidere i politiet forteller at de har vært utsatt for ulike typer seksuell trakassering det siste året. Dette er 904 for mange. Vi har nulltoleranse for seksuell trakassering i politiet, og funnene i denne undersøkelsen danner nå grunnlaget for tiltak og videre oppfølging fremover. En oppfølging alle ledere i etaten nå er i gang med.

Politiet er avhengig av tillit for å kunne gjøre en god jobb og tillit er noe vi må gjøre oss fortjent til hver dag. I politiets innbyggerundersøkelse for 2020 svarer 82 pst. at de har tillit til politiet, en fremgang på tre prosentpoeng fra 2019. Grunnen til at politiet går frem på målingen, er trolig sammensatt. Koronapandemien kan ha gitt positivt utslag, men jeg vil likevel fremheve den betydelige og solide innsatsen som politiets medarbeidere står for hver eneste dag. Det er den vi ser resultatet av her.

Oslo, 15.03.2021

Marie Benedicte Bjørnland

politidirektør

Figur 1: Politiet mot 2025 - Fire strategiske tema

De fire strategiske temaene er brutt ned i tidsbegrensede strategiske mål. Nærpolitireformen utgjør kjernen i den helhetlige strategien. Strategien er en endringsstrategi med formål om å utvikle politiet for bedre å kunne løse samfunnsoppdraget i et samfunn i endring.

Politiets organisering og ledelse

Politidirektoratet er et forvaltningsorgan med ansvar for faglig ledelse, styring, oppfølging og utvikling av politidistriktene og særorganene i politiet. Underlagt Politidirektoratet er politi- og lensmannsetaten inndelt i tolv politidistrikt, fem særorgan og fire andre enheter med nasjonale oppgaver. I tillegg er Svalbard et eget politidistrikt, hvor Sysselmannen kler rollen som politimester.

Politidistriktene har en ensartet organisering basert på størrelse (lite/stort). Oslo politidistrikt har, som landet største politidistrikt, egen organisering og en egen enhet med nasjonalt bistandsansvar med utpekte ressurser. Politidistriktene er inndelt i funksjonelle- og geografiske driftsenheter. De geografiske driftsenhetene er inndelt i ett eller flere lensmanns- og politistasjonsdistrikter (tjenesteenheter). Politi- og lensmannsetaten har totalt 108 tjenesteenheter og 225 tjenestesteder. Politidistriktene ledes av en politimester som også er leder av påtalemyndigheten i eget distrikt. Politimesterne er i tillegg gitt myndighet til å lede de respektive lokale redningssentralene. Samme myndighet har Sysselmannen på Svalbard for sitt ansvarsområde. Politimesteren i Nordland og i Sør-Vest politidistrikt er utover dette gitt myndighet til å lede Hovedredningssentralene i henholdsvis Nord-Norge og Sør-Norge.

Påtalemyndighetens laveste nivå er en integrert del av politiet og står under faglig ledelse av Den høyere påtalemyndighet (riksadvokatembetet og statsadvokatembetene). Påtalemyndigheten i politiet har ansvar for etterforskningen, vurderer bruk av tvangsmidler og avgjør spørsmål om påtale i straffesakene. Den integrerte påtalemyndigheten innebærer at politidistriktene er underlagt to styringslinjer; riksadvokat og statsadvokat i faglige spørsmål som gjelder straffesaksbehandlingen, og Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for den øvrige virksomheten.

Utvalgte hovedtall

Tabell 1: Utvalgte hovedtall¹	2018	2019	2020
Ansatte i politiet			
Totalt antall lønnede årsverk per 31.12	16 945	16 971	17 810
• Politiutdannede ²	10 063	10 113	10 966
• Jurister ³	888	908	910
• Sivile	5 994	5 950	5 934
Politidekning per 1000 innbyggere ⁴	1,95	1,94	2,03
Politiets innbyggerundersøkelse			
Følt trygghet der de bor eller ferdes	92 %	94 %	94 %
Ganske eller svært stor tillit til politiet	77 %	79 %	82 %
Respons på operative hendelser			
Antall nødanrop	630 634	734 709	753 939
Nødanrop besvart innen 20 sekunder	96,6 %	97,8 %	98,1 %
Antall hasteoppdrag	19 890	21 114	18 853
Straffesaksbehandling			
Antall anmeldte saker	318 566	310 821	301 287
Antall påtaleavgjorte saker	324 548	316 377	315 471
Den sivile rettspleien på grunnplanet			
Totalt antall saker	632 469	644 492	608 696
Forlikssklager	81 125	92 345	72 988
Gjeldsordning	4 635	5 248	5 314
Andre forvaltningsoppgaver			
Antall utstedte pass	701 272	736 714	304 522
Antall behandlede politiattester ⁵	418 760	406 757	445 754
Antall våpensøknader	57 896	59 930	60 249
Antall tvangsmessige uttransporteringer	5 077	4 157	8 854 ⁶
Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet			
Samlet tildeling ⁷	18 683	19 879	20 651
Utnyttelsesgrad ⁸	98,3 %	99,7 %	96,5 %
Driftsutgifter ⁹	17 764	18 729	18 976
Lønnsandel av driftsutgifter	74,9 %	75,8 %	76,2 %
Lønnsutgifter per utførte årsverk ¹⁰	-	861 064	868 368

¹ Viser til www.politi.no for en mer utfyllende oversikt over andre nøkkeltall.

² Eksklusiv politiårsverk ved PST (sentrale enhet), inklusive midlertidige covid-19 stillinger i 2020.

³ Inklusive påtalejurister

⁴ Per 31.12. Inklusive politiårsverk ved PST (sentrale enhet), eksklusive midlertidige covid-19 stillinger i 2020.

⁵ Viser ikke kun politiattester, men også avslag, doble/triple søknader, fornyet vandelskontroll etc.

⁶ Inneholder 6 845 bortvisninger knyttet til innreiserestriksjonene som følge av pandemien.

⁷ Samlede tildelinger under kap. 400, kap. 440, kap. 442. kap. 448 (tall i mill. kroner)

⁸ Benyttede midler post 01-29 som andel av Tilgjengelige midler post 01-29, jf. DFØs veileder for beregning av nøkkeltall til årsrapporten.

⁹ Sum utbetalinger til drift, jf. artskontorrapporteringen (tall i mill. kroner).

¹⁰ For 2019 og tidligere år ble det benyttet lønnede årsverk unntatt foreldrepermisjoner. For 2020 er denne endret til at man bruker antall utførte årsverk jfr. Kommunal- og moderniseringsdepartementets skriv av 27.11.2019 PM-2019-13. Lønnsutgifter per utførte årsverk er derfor basert på ny beregning. Tall for 2018 er ikke oppgitt grunnet denne endringen.

Nedenfor følger en oversikt over regnskapsmessige nøkkeltall som beskriver ressursbruken i politiet *under kap. 440, post 01 Driftsutgifter*, jf. oppsett i vedlegg 5 i tildelingsbrevet for 2020 (tall i mill. kroner)¹¹.

Tabell 2: Regnskapsmessige nøkkeltall

	2019	Andel av driftsutgifter (2019)	2020	Andel av driftsutgifter (2020)
Personellutgifter	13 792	74,3 %	14 025	76,3 %
Herav lønnsutgifter (inkl. overtid)	11 195	60,3 %	11 495	62,6 %
Herav overtidsgutgifter	510	2,7 %	448	2,4 %
Eiendom, bygg og anlegg (EBA)- utgifter	1 625	8,7 %	1 619	8,8 %
Herav husleieutgifter	1 312	7,1 %	1 343	7,3 %
Materiellutgifter	2 055	11,1 %	1 799	9,8 %
Herav IKT-materiell	928	5,0 %	996	5,4 %
Herav utgifter til transportmidler	636	3,4 %	399	2,2 %
Tjenesteutgifter	831	4,5 %	792	4,3 %
Herav IKT-tjenester	483	2,6 %	458	2,5 %
Herav tolketjenester	80	0,4 %	72	0,4 %
Diverse andre utgifter	253	1,4 %	139	0,8 %
Sum driftsutgifter	18 554	100,0 %	18 374	100 %

Tabell 3: Utgifter til IKT og konsulenter¹²

	2019	Andel av driftsutgifter (2019)	2020	Andel av driftsutgifter (2020)
IKT-utgifter	1 411	7,6 %	1 454	7,9 %
Herav utgifter til IKT-investeringer	215	1,2 %	200	1,1 %
Herav utgifter til IKT-drift og vedlikehold	1 195	6,4 %	1 254	6,8 %
Utgifter til konsulenttjenester	320,9	1,7 %	351	1,9 %

¹¹ Det er gjort mindre tilpasninger av oppsettet sammenlignet med vedlegg 5.

¹² IKT-utgifter omfatter utgifter til IKT-materiell og IKT-tjenester, og er sum av investeringer og utgifter til drift/vedlikehold. Utgifter til konsulenttjenester inngår i hovedsak i utgiftsposten IKT-tjenester, jf. tabell 2. Noen av utgiftene er imidlertid fordelt på andre utgiftsposter som administrative konsulenttjenester og økonomitjenester.

3. Årets aktiviteter og resultater

Politiets aktivitet skal innrettes for å bidra til å oppfylle samfunnsoppdraget, og virksomheten skal være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd ellers.

2020 har vært et ekstraordinært år, som også innvirker på resultater og måloppnåelse. I stort har vi levert gode resultater i en tid som har krevd en ekstra innsats av etatens medarbeidere. For noen områder har pandemien medført at det ikke har vært mulig å oppnå ambisjonsnivå som forutsatt. For andre områder antas det at pandemien har medvirket til at resultatene er bedre enn på lenge.

Det er avgjørende at ressursene som investeres i politiet gir gode tjenester til borgerne og bidrar til effekter for samfunnet i stort. Målingen av effekter gjøres innenfor de fem virksomhetsspesifikke målene.

Flere av de virksomhetsspesifikke målene er på samfunnsnivå avhengig av flere faktorer enn de vi selv kan påvirke, samtidig som innsatsen for måloppnåelse er fordelt på flere virksomheter. I etterfølgende kapitler gjør vi derfor en vurdering av hvordan politiets innsats har bidratt til måloppnåelse. Måloppnåelsen vurderes kvalitativt, og scores på en skala med fem nivåer: svak – middels – tilfredsstillende – god – svært god. Årets resultater gir også utslag på etatens risikovurdering, som viser at risiko er redusert gjennom 2020.

Mål 1 – Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas

Politiets viktigste oppgave som nødetat er å redde liv og begrense skade. Det er derfor grunnleggende for polititjenesten å være tilstrekkelig til stede der kriminalitet skjer for å kunne forebygge og løse de løpende oppgavene.

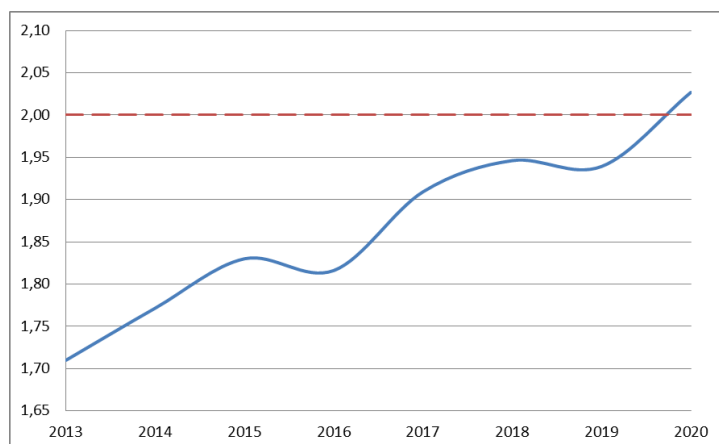
Da regjeringen den 12. mars 2020 innførte de sterkeste inngripende tiltakene Norge har sett i fredstid, ble politiets operative evne satt på prøve. Til tross for inngripende smittevernstiltak har etaten skjøttet sitt samfunnsoppdrag og opprettholdt operativ tilstedeværelse. Vår vurdering er at politiet har ivaretatt befolkningens trygghet og sikkerhet på en god måte i 2020. Ved å bygge videre på resultatene vi har oppnådd i året som gikk, mener vi at grunnlaget for å ivareta befolkningens trygghet og sikkerhet også fremover, er godt.

I innbyggerundersøkelsen for 2020 oppgir 94 pst. av Norges befolkning at de føler seg trygge der de bor og ferdes. 67 pst. svarer at de føler seg meget trygge og 27 pst. ganske trygge. Det er fire prosentpoeng flere som føler seg meget trygge i 2020 sammenliknet med 2019.

Mens trygghetsfølelsen var relativt lik i 2015 uavhengig av kommunestørrelsene, er det i 2020 en tydeligere forskjell. Mellom fem og sju prosentpoeng flere av innbyggerne i store og mellomstore kommuner oppgir at de er meget trygge i 2020, sammenliknet med innbyggere i små kommuner. Dette er et utviklingstrekk som ikke er ønskelig, og det er derfor en bevisst satsing at de geografiske driftsenhetene skal styrkes.

Politiet oppnådde i 2020 en politidekning på to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere. Dette har bidratt til at politiet har kunnet løse grenseoppdraget og andre oppgaver knyttet til den pågående pandemien. Politidekningen på 2 per 1000 skal opprettholdes og

bemanningsøkningen forventes å styrke de i geografiske driftsenheter i 2021. Sammenlignet med 2019, økte antall politiansatte ved de geografiske driftsenhetene med om lag sju pst. Det legger til rette for et tilgjengelig politi som i enda sterkere grad er til stede i lokalsamfunnene.

Figur 3: Utvikling i politidekning

Kapasitetsundersøkelse på politioperativt område

Politipatruljen og politiets operasjonssentral er blant de prioriterte funksjonene i politiet, og skal være tilgjengelige for innbyggerne døgnet rundt. Politipatruljen utgjør grunnberedskapen lokalt og skal håndtere store og små hendelser som oppstår, og jobbe forebyggende mot kriminalitet. Operasjonssentralen tar imot nødanrop og henvendelser fra befolkningen, og leder og koordinerer politiets operative ressurser både i daglig drift og ved ekstraordinære hendelser.

Politiet ferdigstilte i 2020 en kapasitetsundersøkelse på det politioperative område. Undersøkelsen er gjennomført i perioden medio 2019 til primo 2020 for å gi et godt kunnskapsgrunnlag om tilgjengelige årsverk (kapasiteten) på det politioperative området i etaten, og hvordan patruljemannskapet benytter tiden sin. Det er første gang en slik kartlegging gjennomføres.

I tråd med målsettingen for nærpoltireformen om økt spesialisering i etaten, hvor flere rendyrker kompetanse og tidsbruk innenfor ett fagfelt, underbygger kapasitetsundersøkelsen en slik utvikling også på det politioperative området. Det estimeres å være det samme antall årsverk på politioperativt område i 2019 sammenlignet med 2015, men der patruljene tidligere i større grad måtte prioritere tiden sin på en rekke ulike fagfelt og oppdrag, rendyrker man i dag kompetansen og tidsbruken. Ressursøkning i 2021 skal styrke politiets tilstedeværelse, herunder antall patruljer.

I rapporten anslås det at ca. 85 pst. av den tilgjengelige tiden til politioperativt arbeid for patruljemannskapet blir brukt til patruljering eller håndtering av oppdrag. Den resterende tiden blir brukt til forarbeid for å sette mannskapet i stand til å utføre patruljetjeneste. Rapporten viser videre at hvis vi justerer for antall hendelser, bruker politiet relativt sett like mye tid på oppdrag i byer og tettbygde områder, som i områder der det bor få folk. Dette bygger opp under at vi er ett politi. Det er viktig for oss å klare å prioritere oppdrag alle steder i landet, med de ressursene vi har.

Undersøkelsen viser at politiet bistår innbyggerne også i hendelser med lavere hastegrad, det vil si oppdrag som politiet vurderer som mindre tidskritiske. Opp mot halvparten av den tilgjengelige tiden brukt på politioperative oppdrag, var oppdrag med lav hastegrad. Innbyggernes behov for hjelp og bistand fra politiet favner mye mer enn de mest

alvorlige oppdragene som haster mest, men som likevel kan oppleves som viktig for de som er i kontakt med oss.

Etaten vil bruke kunnskapen opparbeidet gjennom kapasitetsundersøkelsen, til å sikre god kvalitet i møte med innbyggerne.

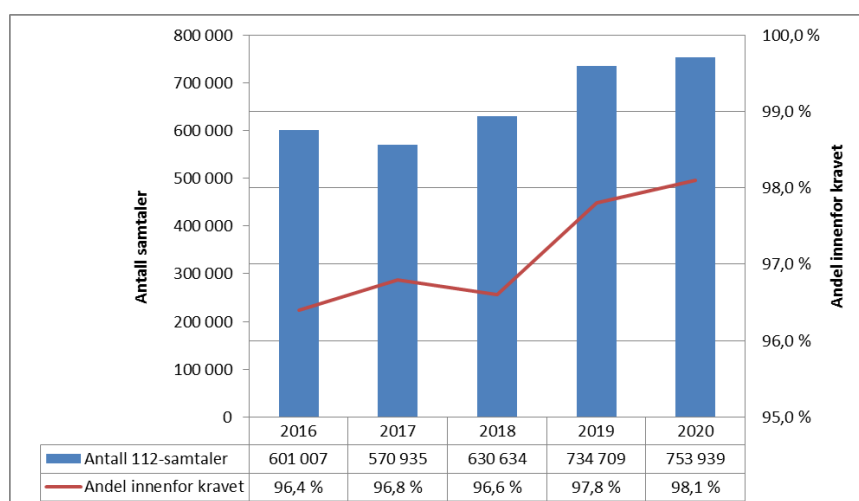
Et tilgjengelig og responderende politi

Et av politiets viktigste bidrag for å redusere sårbarheten i samfunnet er å sikre et tilgjengelig og responderende politi som er i stand til å yte umiddelbar bistand til innbyggerne i nødsituasjoner. Måling av responstid er nødvendig for å vurdere politiets tilgjengelighet, og kravet til responstid kommuniserer til befolkningen hva de kan forvente av politiet når det haster. I 2020 innfridde vi de nasjonale kravene for 80 prosentil i alle de tre tettstedskategoriene. Per distrikt er resultatene noe mer varierende. Det arbeides bl.a. med tiltak som aktiv flåtestyring og tjenesteplanlegging for å bedre dette.

Tabell 4: Nasjonale resultater responstid 2020

	Flere enn 20 000 innbyggere	Mellom 2 000 og 19 999 innbyggere	Færre enn 2 000 innbyggere
Antall hasteoppdrag	9 086	2 847	6 920
Krav for 80 prosentil¹³	11	19	30
Resultat 80 prosentil	11	19	30

Å oppnå kontakt med politiet på nødnummer 112 er viktig, både ut fra innringerens behov for rask hjelp, og for politiets evne til raskt og effektivt å kunne håndtere oppdraget. Vi ser en ytterligere økning i antall henvendelser til operasjonssentralene i 2020. Resultatet for 2020 viser at politiet nasjonalt besvarte over 98 pst. av alle telefonhenvendelser til nødnummeret 112 innenfor 20 sekunder, og dermed nådde resultatkravet som var på 95 pst. At resultatet er på sitt høyeste nivå i 2020, viser effekten av et langsiktig og systematisk arbeid ved operasjonssentralene.

Figur 4: Nasjonale resultater for aksestid 112 for perioden 2016-2020

¹³ 80 prosentil betyr at politiet skal være fremme innen kravet som er satt eller raskere enn kravet for 80 pst. av hasteoppdragene.

Styrket beredskap

Den permanente løsningen for helikopterberedskapen i Nord-Norge har vært i drift siden 1. mai 2020. Erfaringen så langt er god. I den foreløpige evalueringen hvor Troms, Nordland og Finnmark har gitt tilbakemelding, pekes det på at etablering av helikopterberedskap i Tromsø har bidratt til en betydelig styrking av beredskapen i Troms, men også i de områdene i Nordland og Finnmark som grenser opp mot Troms politidistrikt. Store avstander gjør at bedre tilgang til hurtig transport av personell med riktig kompetanse styrker politiets beredskap og krisehåndteringsevne. Til tross for store avstander har politiet imidlertid flere eksempler på at bruk av helikopter har vært avgjørende også i politiets førsteinnsats. Det er etablert samarbeidsforum mellom Nordland, Troms og Finnmark politidistrikt slik at helikopterkapasiteten skal kunne benyttes på hensiktsmessig måte til fordel for de tre politidistriktene. Dette innbefatter blant annet flytting av helikopteret til det distriktet som har behov for kapasiteten i konkrete oppdrag.

Politiet overtok tidlig i september det nye beredskapssenteret. Senteret er tatt i bruk og de nasjonale beredskapsressursene løser sine oppdrag fra senteret. Det er fortsatt noe utbedringsarbeid igjen før alle treningsfasilitetene kan benyttes etter intensjonen. Senteret samler de nasjonale beredskapsressursene og skal bidra til å forebygge, avverge og håndtere ekstraordinære hendelser og kriser og skape trygghet for befolkningen. Målet er at Beredskapssenteret skal gi oss letter tilgjengelighet til de nasjonale ressursene, kortere responstid og bedre responskvalitet. Det har allerede vist seg at samlokalisering av nasjonale beredskapsressurser har medført rask respons i bistandsoppdrag til politidistrikter.

Planlegging av samvirketrening for politidistriktenes innsatspersonell i kategori 3 og nasjonale beredskapsressurser er i gang. Politiet har iverksatt ulike tiltak for å utnytte denne samvirketreningen på mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte til det beste for både den lokale og nasjonale beredskapen. Etter planen vil treningen på beredskapssenteret igangsettes høsten 2021.

Jamfør oppdrag i tildelingsbrevet er Politireserven nå avviklet og kan ikke lenger mobiliseres for bistand.

Mål 2 – Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging

Forebygging er politiets hovedstrategi og skal ligge til grunn for all oppgaveløsning. Politiet gjør størst nytte for seg dersom den samlede innsatsen bidrar til å redusere forekomsten av kriminalitet og uønskede hendelser, redusere skadevirkningene og hindre gjentakelse. Forebygging sparer samfunnet for økonomiske og menneskelige kostnader. Innsats i forkant er bedre enn å reparere i etterkant¹⁴.

Det vurderes at forebyggende tiltak har effekt på måloppnåelse, selv om det er vanskelig å måle en direkte sammenheng. Vi viser til omtale av resultater under, som ligger til grunn for at vi vurderer måloppnåelsen overordnet sett til å være tilfredsstillende.

Den registrerte kriminaliteten er en av flere indikatorer ved vurdering av effekten av politiets innsats. I 2020 er antall anmeldelser redusert med 3,1 pst. i forhold til 2019 og med 10,6 pst. i forhold til 2016. Året har vært preget av pandemien og tiltak for å

¹⁴ Fra "I forkant av kriminaliteten – forebygging som politiets hovedstrategi (2021-2025)".

forebygge smitte. Dette antas å være en medvirkende årsak til nedgangen i den anmeldte kriminaliteten, særlig kriminalitet i det offentlige rom. Samtidig kan tiltakene ha medført risiko for økt kriminalitet på andre arenaer. For ytterligere om kriminalitetsstatistikken, vises det til STRASAK-rapporten for 2020.

Tabell 5: Utviklingen i den registrerte kriminaliteten 2016-2020 (Kilde: JUS065, fryste tall)

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Antall anmeldelser	337 111	319 282	318 566	310 821	301 287	-3,1 %	-10,6 %

Selvrapporteringsstudier er en annen indikator på utviklingen. *Politiets innbyggerundersøkelse 2020* viser en nedgang i andelen innbyggere som oppgir å ha vært utsatt for kriminelle hendelser i løpet av det siste året. Det er 94 pst. av innbyggerne som oppgir at de føler seg trygge der de bor og ferdes. Andelen som oppgir at de har ganske eller svært stor tillit til politiet har økt noe siste år. Levekårsundersøkelsene til Statistisk sentralbyrå (SSB) har over tid vist en nedgang i rapportert utsatthet for kriminalitet i befolkningen. Ungdata 2020 viser en nedgang i rapportert kriminalitet blant ungdom.

Politiet la i desember 2020 frem "*I forkant av kriminaliteten - forebygging som politiets hovedstrategi (2021-2025)*". De overordnede ambisjonene med strategien er å bidra til en mer enhetlig forståelse av og tilnærming til forebygging i politiet, forankre at forebygging er et felles ansvar for alle fagområder og funksjoner, samt tydeliggjøre behovet for samarbeid og samhandling for å styrke det forebyggende arbeidet – både internt i politiet og med aktører utenfor politiet. Det formuleres særskilte ambisjoner knyttet til fire strategiske temaer: kunnskap og kompetanse, styring og ledelse, samarbeid og samhandling, samt dialog og tillitsbygging. Det er i samarbeid med Politihøgskolen utviklet en e-læring om strategien som gjøres tilgjengelig for alle i etaten.

Det er i 2020 gjort et betydelig arbeid for å løfte etterretning og det kunnskapsbaserte politiarbeidet i stort. Vi har utviklet *Politiets trusselvurdering*, som gir en fremtidsrettet vurdering for å kunne danne grunnlag for prioritering av tiltak som skal forebygge og bekjempe kriminalitet. For politiet er det viktig å dele kunnskap om kriminalitetsutfordringer med innbyggere og samarbeidsaktører. Det utarbeides derfor en åpen trusselvurdering som publiseres i mars 2021. Trusselvurderingen ligger ved årsrapporten.

Prosjektet Kunnskapsbasert politiarbeid har bidratt til nasjonal innføring av en arbeidsmetode som støtter opp under forebygging som hovedstrategi. Gjennom kunnskapsbasert politiarbeid ønsker politiet å videreutvikle en enhetlig arbeidsmetodikk som tydeliggjør prioriteringer og sikrer en bred forebyggende innsats internt i etaten og eksternt gjennom god involvering og samordning med ulike samarbeidsaktører.

Forvaltningsenhetene har også i 2020 arbeidet godt med metoden *Forebygging gjennom forvaltning*. Et stort antall bekymringsmeldinger fra andre virksomhetsområder i politiet har medført at forvaltningsenhetene har tilbakekalt tillatelser fra personer som ikke lenger fyller vilkårene for å inneha slike. På den måten har politiet forebygget kriminalitet og uønskede hendelser, blant annet ved å frata uegnede personer våpentillatelse eller førerrett.

Forebygging av vold og seksuallovbrudd

Politiet har iverksatt flere forebyggende tiltak for å forebygge vold og overgrep, både i det fysiske og digitale rom.

Vi bruker risikovurderinger og etablerte verktøy for å forebygge partnervold og æresrelatert vold. Verktøyene skal brukes i alle partnervolds- og æresvoldsrelaterte saker for å vurdere risikonivået for fremtidig vold og alvorlighetsgrad. Verktøyene vurderes å ha stor verdi som grunnlag for å iverksette tiltak som skal forebygge og hindre gjentatt alvorlig vold. Det arbeides kontinuerlig med videreutvikling av arbeidsmetodikken og kompetanseheving.

Bruken av kontaktforbud med elektronisk kontroll, også kalt omvendt voldsalarm (OVA), har økt. Hovedformålet med OVA er å overføre belastningen på trusselutøver. 2020 var et rekordår for bruk av OVA. I årene 2014 -2018 ble det lagt ned påstand om OVA i totalt 21 saker. For 2019 og 2020 er tallet totalt 66 saker. Oppdagelsesrisikoen øker betraktelig for den som er ilagt kontaktforbud med elektronisk kontroll. Dette i seg selv er et svært forebyggende virkemiddel. Ordningen er i 2020 evaluert av velferdsforskningsinstituttet NOVA. Gjennom denne evalueringen er det avdekket ulikheter, styrker og svakheter, som vi gjennom 2020 har jobbet aktivt for å forbedre. Dette arbeidet vil fortsette i 2021.

I det digitale rom brukes tekniske virkemidler til å forebygge kriminalitet. I samarbeid med internettleverandører blokkerer Kripos tilgangen til domener som distribuerer overgrepsmateriale. Datatrafikken omdirigeres fra domener med overgrepsmateriale til en stoppside. I 2020 lå antallet treff på stoppsiden på ca. 2 000 sidevisninger pr. dag. Dette viser at tiltaket har en forebyggende effekt.

Police2Peer er et annet teknisk forebyggende prosjekt rettet mot ulike fildelingsnettverk. Politiet laster opp filer som fremstår som overgrepsmateriale til ulike fildelingsnettverk, men som er uten innhold eller med videoer av politiet som opplyser om risikoen for å bli tatt. Videoene henviser også til egne hjelpesider hvor de som har en seksuell interesse for barn kan ta kontakt. Siden Police2Peers begynnelse i 2017 er antall IP-adresser i besittelse av overgrepsmateriale globalt, blitt redusert betydelig. Det er dermed grunn til å tro at tiltaket har effekt. Det er lagt planer for å øke kapasiteten og benytte ny teknologi for å øke treffsikkerheten. Målsetningen er å redusere antall brukere ytterligere, øke andelen personer som blir gjort kjent med tilgjengelig hjelpetilbud, redusere tilgjengeligheten av overgrepsmateriale samt øke den opplevde oppdagelsesrisikoen.

Det er iverksatt et nasjonalt prosjekt for å sette skoleeiere i stand til å forebygge seksuelle krenkelser og overgrep mot barn ved å begrense tilgang til enkelte nettsider på IKT-utstyr som eies av skolene. En arbeidspakke med råd for trygg nettbruk for elever og sjekkliste for digitale læringsløsninger, er utarbeidet. Arbeidspakken distribueres til skoleeierne. Det er for tidlig å si noe om effekten av dette tiltaket, men som et ledd i politiets forpliktelser i forbindelse med Barneombudets Høynivåmøte, samles det inn informasjon om når forebyggingspakken er delt med kommunene.

Undervisningsopplegget Delbart er videreutviklet i 2020. Målgruppen er barn og ungdom og selve undervisningen er laget slik at aktører som lærere, helsearbeidere, miljøarbeider m.fl. kan benytte seg av dette. Informasjon og videoer ligger tilgjengelig på politiet.no. Delbart vant gull på prisutdelingen Max Marketing Mix, i regi av ANFO annonsørforeningen, i kategorien «Sosiale tjenester, skoler og ideelle organisasjoner». Begrunnelsen for tildelingen er blant annet at politiet spiller på lag med målgruppen, har utarbeidet en gjennomtenkt strategi og evner å skape endringer på et alvorlig problem i

samfunnet. Luxembourg har kjøpt rettigheter til å bruke Delbart og svensk politiet har tatt kontakt med ønske om å ta det i bruk.

Forebyggende samarbeid med kommuner og andre lokale aktører

Det er et særskilt satsingsområde å sikre et godt samarbeid med kommuner og andre lokale aktører i det forebyggende arbeidet.

Politiet skal tilby kommunene både politirådssamarbeid og avtale om tjenestetilbud, og selv om ordningen er frivillig for kommunene, arbeides det ut fra ambisjonen om å ha denne type avtale/samarbeid med alle kommuner. Det er etablert avtale om tjenestetilbud med 83 pst. av kommunene i ny kommunestruktur ved utgangen av 2020. Politirådssamarbeid er etablert med nær samtlige kommuner. Avtalene skal inngås lokalt og hensynta behovet i den enkelte kommune. DFØs følgeevaluering av nærpoltireformen viser at ledere i kommunene er godt fornøyde med samarbeidet i politiråd og med tjenestetilbudsavtalene og samhandlingseffekten¹⁵.

Vi vurderer selv å ha et svært godt samarbeid med eksterne og interne aktører, og politirådene har i hovedsak utviklet seg i ønsket retning. Etaten har nådd sine interne målsettinger for utvikling av funksjonene politiråd, politikontakt og samhandling mellom de seks prioriterte funksjonene i poltireformen. Flere politiråd har gjennomført egne øvelser og foretatt egnevaluering av politirådsarbeidet.

Det er gjennomført pilotprosjekt i Agder og Sør-Øst politidistrikt, hvor næringsliv og frivillige organisasjoner er invitert inn i politirådene. På bakgrunn av svært gode erfaringer og en god utvikling av samarbeidet i Agder politidistrikt, er ordningen der allerede gjort fast og samarbeidsavtaler er signert. Sør-Øst politidistrikt viser også til gode erfaringer fra piloten som gir et godt grunnlag for videre utvikling av politirådsarbeidet.

Det foregår et løpende arbeid i politiet med å utvikle funksjonene næringslivskontakt og radikaliseringskontakt slik at disse bidrar til styrket forebygging innen respektive områder.

Politiets næringslivskontakter er sentrale i politiets innsats for å forebygge kriminalitet, herunder a-krim. Næringslivskontaktene har utstrakt kontakt med relevante virksomheter og aktører og deler oppdatert kunnskap fra politiet om gjeldende trusselbilde. Eksempler på dette er å gi råd til utbyggere for større bygg- og anleggsprosjekter om aktuelle kriminalitetsutfordringer, ha kontakt med aktører i utsatte næringer for felles innsats mot aktuelle problemstillinger, samt bidrag til økt fokus på å forebygge eldrebedragerier gjennom et nært samarbeid med telefonoperatører, banker og andre låneinstitusjoner. Blant annet resulterte næringslivskontaktens oppfølging av utbyggingen av Nasjonalt beredskapssenter i avdekkingen av en useriøs aktør. Innsatsen er imidlertid for nyetablert til å dokumentere effekter.

Radikaliseringskontakten er politidistriktets spesialist innen forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme, og skal som hovedformål sørge for at det forebyggende arbeidet på området er koordinert. Radikaliseringskontaktene bidrar til styrket forebygging gjennom samhandling med kommuner og andre eksterne aktører. Politiets radikaliseringskontakter bidrar inn i flere koordinerte tverretatlige samarbeid. Arbeid med

¹⁵ DFØ rapport 2020:4.

å fylle politiets forpliktelser i regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er sentralt.

Politiet gjennomførte digital nasjonal konferanse om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i desember 2020 med over 200 deltakere. Konferansen er tilgjengeliggjort i ettertid slik at flere kan se denne.

Forebygging av IKT-kriminalitet

Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot kriminalitet ved bruk av IKT (Dokument 3:5, 2020-2021) konkluderer med at politiets evne til å avdekke og oppklare IKT-kriminalitet har vesentlige svakheter. Det pekes på behov for å bedre kapasiteten og kompetansen innen etterforskning av IKT-kriminalitet, styrke samordningen på tvers av etaten og sikre bedre kunnskap rundt kriminalitetsutviklingen.

Rapporten gjelder politiets innsats i perioden 2016 – 2019. I denne perioden har det skjedd en betydelig endring i kriminalitetsutviklingen. I dag bruker politiet rundt 30 pst. av etterforskningsressursene på knapt 3 pst. av de mest alvorlige sakene. Det fører til at de fleste politidistrikter ikke har god nok kapasitet til å forfølge så mange anmeldelser som man skulle ønske. Dette gjelder på tvers av flere kriminalitetsområder.

Funnene i Riksrevisjonens rapporten gir grunnlag for viktig læring. Utfordringene som beskrives i rapporten er kjente og tas på største alvor. Samtidig må anbefalingene vurderes i sammenheng med andre kriminalitetsområder, og den helhetlige utviklingen av politiet.

De siste årene er det også tatt flere viktige grep som er i tråd med anbefalingene fra Riksrevisjonen, og som forventes å bidra til å bedre situasjonen fremover.

I 2019 ble politiets kapasitet til å sikre elektroniske spor styrket gjennom etablering av et lagringsnett for digitale spor og beslag. En felles infrastruktur for håndtering og utveksling av digitale beslag bidrar til en mer effektiv utnyttelse av politiets ressurser. Det pågår et prøveprosjekt for å se på muligheten til å utvide bruken av dette lagringsnettet.

Et nasjonalt cyberkriminalitetsenter (NC3) ble opprettet hos Kripos i 2019. Dette setter Kripos i bedre stand til å støtte politidistriktene med spisskompetanse innen bekjempelse av IKT-kriminalitet. Det er også etablert egne enheter med kompetanse innen digitalt politiarbeid i alle politidistrikter. Det å samle og styrke kompetansemiljø forventes å bidra positivt fremover.

Økt digitalisering og ny teknologi skaper komplekse utfordringer som ikke kan løses av enkeltaktører. Bekjempelse av IKT-kriminalitet krever felles innsats og samarbeid mellom offentlige og private aktører. NC3 har gjennom dialog og samarbeid med private og offentlige aktører økt tilgangen på informasjon, som igjen bidrar i politiets forståelse av trusselbildet. NC3 er politiets representant i Felles Cyber Koordinerings Senter (FCKS), et viktig bidrag for politiets samordning med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste og E-tjenesten.

Skal IKT-kriminalitet reduseres, er forebygging og reduksjon i sårbarhet viktig. God etterretning og beslutningsstøtte i form av analyser fra blant annet FCKS og NC3 er svært sentralt for å kunne få til dette. Næringslivskontaktene arbeider godt i dialog med næringsliv. De deler av politiets kunnskap og informasjon, og får verdifull informasjon tilbake. For eksempel resulterte faste samarbeidsmøter med NFCert (Nordiske bankers antifraudforum) at to av gjerningsmennene i "Olga-bedrageriene" ble pågrepet. Dialogen

med Visma og Coop har også gitt politiet positiv omtale i Mørketallsundersøkelsen av 2020. Der fremhever de det gode samarbeidet de har med næringslivskontaktene.

Politiets nettpatrulje

Nettpatruljene arbeider med å dele informasjon om trusler og hendelser som skjer på nett. De gir råd og tips for hva bedrifter og privatpersoner selv kan gjøre slik at de ikke blir utsatt for kriminelle handlinger. Politiet har deltatt i Interpol sin forebyggendekampanje "Digital Hygiene" som hadde fokus på å øke bevisstheten rundt ulike kriminalitetstyper som skjer på nett. Det er viktig for politiet å være tidlig ute med informasjon og råd slik at gode forebyggende tiltak kan bli iverksatt og hindre at IKT-kriminalitet skjer.

Politiet får mange positive tilbakemeldinger fra innbyggerne og flere, særlig ungdom, opplever nettpatruljene som et godt lavterskeltilbud for å kunne komme i kontakt med etaten. Nettpatruljene bidrar med foredrag på skoler i forbindelse med blant annet Nettvett, og det gjennomføres foreldremøter på nett. Det meste som legges ut via nettpatruljene er relatert til forebyggende råd og veiledning, men også informasjon om tidsmessige og lokale hendelser blir publisert. Enkelte av nettpatruljene har god erfaring med innhenting av tips og informasjon fra innbyggerne i forbindelse med etterforskning av lokale saker.

Det arbeides for en videreutvikling av bruken av nettpatruljene med tanke på hvilke kanaler og sosiale medier de skal være tilstede på og hvordan de skal patruljere på nettet.

Effekt av særskilte midler til kriminalitetsforebyggende innsats, særlig i utsatte områder

Særskilte midler til utsatte områder i Oslo politidistrikt gir effekt. Det har siden oppstarten av denne innsatsen vært en tydelig progresjon i arbeidet og det er etablert et godt samarbeid med Oslo kommune. Effektene viser seg innenfor flere områder. Det resulterer i flere straffesaker, samt beslag og inndragning. Satsingen bidrar til redusert kriminalitet gjennom målrettet innsats mot aktuelle fokusområder. Det legges stor vekt på tilstedeværelse på ulike arenaer for å nå bredt ut. Aktuelle aktiviteter er f.eks. skolebesøk, fokuspatruljer (patrulje med et områdeavgrenset ansvar), kniv/våpenvisitasjoner, bekymringssamtaler, bekymringsmeldinger mv. Oslo politidistrikt har prioritert innsatsen i særlig utsatte områder under pandemien. Varig effekt av områdesatsing krever langsiktig innsats og god samhandling med eksterne samarbeidsaktører, særlig kommune/bydel. Oslo politidistrikt har en fast representant i delprogram for nærmiljø i kommunens områdesatsing.

Etablering av dyrevelferdsfunksjon i Troms politidistrikt

Tidligere er det etablert funksjoner for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet i fem politidistrikter. Etableringen i Troms politidistrikt er noe forsinket, grunnet sene ansettelsener av etterforskere. Det skal i 2021 etableres tilsvarende funksjoner i de resterende politidistrikter, og samtlige distrikter vil i den anledning samles for å dele erfaringer og vurdere felles rammer for arbeidet. Funksjonen i Trøndelag har gode erfaringer fra sitt pilotprosjekt. Samarbeid med Mattilsynet er etablert, som medfører at riktige saker blir anmeldt, sakene blir godt etterforsket og færre saker henlegges. ØKOKRIM er tildelt midler til en stilling innen kriminalitetsområdet, noe som bl.a. vil gi økt kapasitet til å bistå politidistriktene, bidra med kompetansehevede tiltak, metodeutvikling, samt koordinering av samarbeid med naturlige samarbeidende etater og aktører.

Utredninger og oppdrag i samarbeid med andre

Nordlandsforsknings følgeevaluering «Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdommer etter intensjonen?» viser at for å få mest mulig gunstig effekt av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, må tiden fra lovbrudd til start på straffegjennomføringen reduseres betraktelig. Domstoladministrasjonen, Kriminalomsorgs-direktoratet, Riksadvokaten og Politidirektoratet har i samarbeid analysert tidsbruk fra lovbrudd begås og til straffegjennomføring starter, samt vurdert tiltak for å begrense denne tidsbruken. Sluttrapport ble levert 15. okt. 2020 og arbeidet følges videre opp gjennom felles oppdrag i tildelingsbrev for 2021.

Politidirektoratet har sammen med Skatteetaten et pågående oppdrag om å gjennomføre evaluering av Nasjonalt tverretattlig analyse- og etterretningssenter (NTAES). Mandat for evaluering av NTAES ble besluttet i juni 2020 og oppdraget ble gitt til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), som skal leveres en skriftlig rapport innen 1. juni 2021.

Politidirektoratet arbeider også sammen med Skatteetaten og Brønnøysundregistrene med å utrede muligheten for at politiet og Skatteetaten kan få direkte tilgang til konkursregisteret. Arbeidet ledes av Brønnøysundregistrene.

Mål 3 – Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet

Å avdekke straffbare forhold og plassere skyld hos den ansvarlige gjerningspersonen, er avgjørende for å nå straffesaksbehandlingens overordnede mål om redusert kriminalitet. En effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet og god rettssikkerhet, er en forutsetning for den alminnelige tilliten til politiet og rettssystemet, og for borgernes opplevelse av trygghet. Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom allmenn- og individualprevensjon. Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv til politiet og statsadvokatene har lenge hatt de samme målene for straffesaksbehandling; høy kvalitet, høy oppklaring, kort saksbehandlingstid og adekvat reaksjon.

Vi vurderer at politiets måloppnåelse for straffesaksområdet er tilfredsstillende, særlig gitt en reduksjon i antallet restanser.

Politiet arbeider etter en målsetning om "en sunn totalportefølje, hvor prioriterte saker etter riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv, gis tilstrekkelig prioritet". Som det fremgår, omfatter ikke målsetningen kun det å ha en håndterbar portefølje av ulike typer straffesaker, men også å innrette driften slik at særlig prioriterte saker følges opp på en god måte. På denne måten skal målforskyvning unngås og samfunnsoppdraget ivaretas. Målsetningen legger føringer for politimesternes disponering av ressurser og kompetanse, organisering og aktiv porteføljeoppfølging. Ved å fokusere på distriktenes eierskap til målsetningen, er det lettere å drive aktiv oppfølging og vurdering av om målet om en effektiv straffesakskjede med høy kvalitet nås.

Politiet har gjennom 2020 hatt en positiv utvikling innenfor straffesaksområdet. Det skyldes særlig en til dels betydelig reduksjon i restanser, og at de prioriterte sakene jevnt over har fått høyere prioritet enn tidligere. Det er fortsatt forbedringsrom, bl.a. knyttet til mangel på kapasitet- og kompetanse for de sakstypene som fordrer spesialistkompetanse. Nasjonalt datakrimssenter (NC3) vil gi økt kompetanse og kapasitet til å håndtere digital kriminalitet. Prosjekt øko, som skal øke politiets kapasitet og

kvalitet i økonomisaker, er iverksatt sammen med Riksadvokatembetet. I 2021 skal dette prosjektet lanseres i flere distrikter.

Utfordringer som følge av pandemien er håndtert bl.a. gjennom digitalisering

Medarbeiderne på straffesaksområdet jobber normalt på et av politiets tjenestesteder, og påtalejuristene aktorerer saker i retten. Med pålegg/anbefaling om hjemmekontor stod politiet umiddelbart overfor en rekke utfordringer knyttet til gjennomføring av etterforskingsskritt, opprettholde kapasiteter innen de mer spesialiserte etterforskningsmiljøer, fatte påtalevedtak og iverksette.

Pandemien gjorde det nødvendig å foreta en sterkere prioritering av flere digitaliseringstiltak på straffesaksfeltet. I løpet av 2020 ble det gjort tekniske endringer slik at alle politiets egne dokumenter i straffesaksbehandlingssystemet kan underskrives digitalt. Det er også lagt til rette for nasjonal bruk av videoløsning (Teams) til straffesaksarbeid. Arbeidet har vært omfattende, krevende og innovativt, og har også inneholdt flere samtaler med andre lands politietater. Gode smittevernsrutiner og etterlevelse av disse har gjort at politiet i stor grad har klart å opprettholde mer spesialiserte kapasiteter innen eksempelvis seksuallovbrudd og alvorlige voldssaker.

Politiet har tatt i bruk og utvidet samhandling mellom politiets straffesaksbehandlingssystem og Altinn, slik at politiet kan benytte digitale postkasser til utsendelse av dokumenter som ellers ville blitt sendt med papirpost. I løpet av første halvår av 2021 vil bruken av denne integrasjonen videreutvikles.

Våren 2020 ble det åpnet for at flere typer anmeldelser kan skje digitalt gjennom politiet.no. I 2020 ble det inngitt 54 082 anmeldelser digitalt, en økning på 32 pst. fra 2019. Andelen nettanmeldelser var 18 pst. i 2020, 5 prosentpoeng høyere enn i 2019. Nettanmeldelsesløsningen skal utvikles slik at det skal bli mulig å vedlegge dokumentasjon, samt at næringslivet kan anmelde på samme måte.

Politiets virksomhet er regelstyrt, og utviklingen av politiets tekniske løsninger må være i tråd med det til enhver tid gjeldende lovverket. Politidirektoratet har gjennom 2020 levert høringsvar og deltatt i fora der utvikling av en mer teknologinøytral lovgivning vil understøtte det viktige arbeidet som foretas på teknologisiden.

Alle disse tiltakene vil til sammen bidra til en overgang til heldigital straffesak. Dette er ressursbesparende, men gjør også at politiets ansatte kan utføre sitt arbeid utenfor vanlig tjenestested så lenge dette er i tråd med alminnelige rettssikkerhetsgarantier og sikkerhetsmessig forsvarlig. Politiet, og påtalemyndigheten i politiet, er den sentrale aktøren i straffesakskjeden. Imidlertid er politiet avhengig av at de øvrige aktørene, herunder domstolene, forsvarere og Kriminalomsorgen, også er i stand til å utføre sin del av strafferettspleien innenfor de mulighetene som digitalisering gir. Alle har gjennom pandemien bidratt til at straffesakskjeden har kunnet fungere godt.

Et høyt antall restanser nedarbeidet – et grunnlag for mer effektiv straffesaks-behandling

En forutsetning for en effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet er et lavt antall restansesaker (såkalte IPA3 og IPA12).

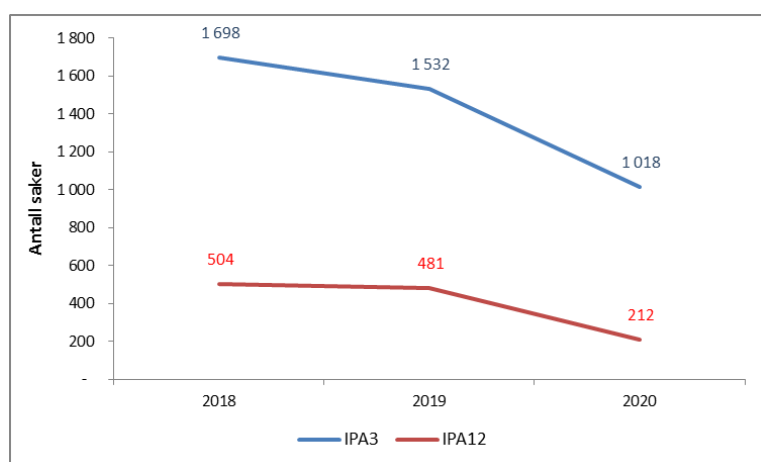
I løpet av 2020 har distrikter som hadde et høyt antall generelle restanser, fått jobbet ned disse i tråd med egne planer, og uten at dette har gått ut over prioriterte områder.

I den innledende delen av pandemien fikk påtalemyndigheten i politiet frigjort kapasitet pga. få rettsoppmøter. I kombinasjon med et redusert saktilfang og riksadvokatens såkalte pandemidirektiv, som gir føringer for andre reaksjonsformer enn normalt, har dette gitt færre (generelle) IPA-restanser.

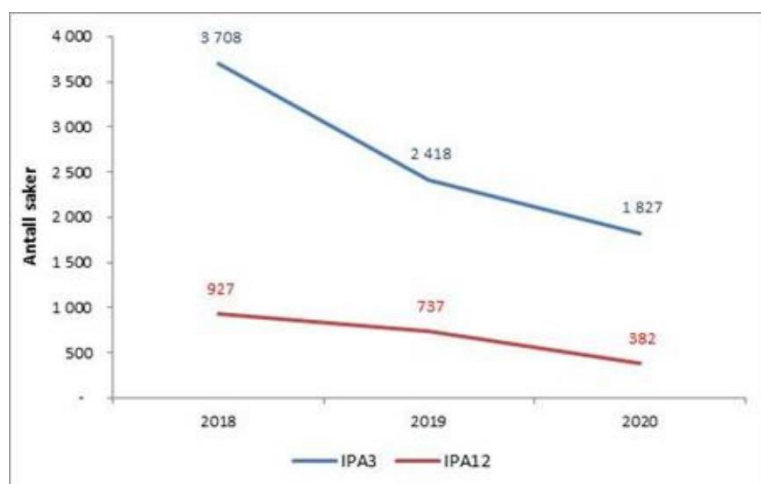
Gjennom 2020 har politiet redusert sine restanser med 23,7 pst. IPA3 og 32,5 pst. IPA12, og hadde ved nyttår 29 060 IPA3 og 5 380 IPA12.

En betydelig del av restansebeholdningen som oppstod i kjølvannet av reformen er dermed påtalemessig avgjort. Dette gir et bedre utgangspunkt for effektiv håndtering av nye saker fremover, inkludert redusert saksbehandlingstid. Samtidig har det oppstått en restanse innen iretteføring, se under.

Reduksjonen i restanser innen kriminalitetstypen seksuallovbrudd og mishandling i nære relasjoner, viser at distriktene følger sentrale føringer om prioriteringer.

Figur 5: Ikke påtaleavgjorte saker i politidistriktene - mishandling i nære relasjoner

Figur 6: Ikke påtaleavgjorte saker i politidistriktene – seksuallovbrudd

Høyt fokus på restanser innen iretteføring – sikrer rettskraftige avgjørelser

Ved avgjørelse av et høyt antall restanser og begrenset gjennomføring av rettsmøter i den innledende delen av pandemien, oppstod det restanser innen iretteføring. Politiet har hatt et stort fokus på å hindre lang saksbehandlingstid fra påtalevedtak til rettskraftig avgjørelse. Blant annet har et tiltak vært å samarbeide med domstolene om å gjennomføre hovedforhandlinger i rettsferien. Aktorataktiviteten har også vært høy gjennom høsten, hvilket har medført en reduksjon i disse restansene.

Usikkerhet rundt restanseutviklingen i 2021

Det videre forløp av pandemien, utviklingen i antallet prioriterte og arbeidskrevende sakstyper, samt aktoratbelastningen for påtalemyndigheten i politiet påvirker antall IPA-restanser i 2021. Sammenliknet med 2019 har fem distrikter gjennom 2020 hatt en økning i antall saker målt etter forventet ressursbruk i den enkelte sak. Fra andre tertial har antallet IPA3-restanser økt i fem politidistrikter. Dette må ses i sammenheng med at antallet anmeldelser har blitt normalisert høsten 2020. Påtalemyndigheten i politiet, hvor omtrent 50 pst. av IPA3-restansene lå ved årsskiftet, skal dessuten fortsatt iretteføre et antall saker som ble utsatt i den innledende delen av pandemien. Dette indikerer en økt belastning på de tilgjengelige straffesaksressurser fremover.

Håndteringen av prioriterte sakstyper

Både for *voldtektssaker med frist på 130 dager* og *mishandling i nære relasjoner* ser man en viss positiv utvikling innen saksbehandlingstid sammenliknet med 2019. Ved at restansene er redusert i 2020 er det forventning om ytterligere noe bedring i saksbehandlingstiden i 2021. Enkelte distrikter har identifisert at det er nødvendig med ressursforsterkning/-allokering og organisasjonsmessige endringer for å forebygge en uønsket utvikling. Distrikter som har en negativ utvikling innen oppklaringsprosenten har iverksatt tiltak.

Tabell 6: Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent for prioriterte sakstyper (Kilde: JUS309)

Voldtekt	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Gj.snittlig saksbehandlingstid, alle saker	178	198	217	212	197	-14,5	-19,1
Oppklaringsprosent	39 %	36 %	33 %	34 %	32 %	-1,6 pp.	-6,7 pp.

Tabell 7: Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent for prioriterte sakstyper (Kilde: JUS309)

Mishandling i nære relasjoner	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Gj.snittlig saksbehandlingstid, alle saker	196	194	211	224	212	-12	15,6
Oppklaringsprosent	35 %	33 %	30 %	29 %	29 %	-0,9 pp.	-6,7 pp.

Den senere tiden har *ungdomssakene* økt i både antall og omfang. I 2020 gjaldt blant annet omlag 7 pst. av anmeldelsene seksuallovbrudd, en sakstype som normalt vil kreve lengre etterforskingstid enn fristen som er 42 dager. I 2020 har man i enkelte distrikter sett en nedgang i antall ungdomssaker, mens det har vært økning i andre distrikter.

Tabellen under kan ses som uttrykk for endringene, selv om denne gjelder påtaleavgjørelser. Flere av de større distrikter viser til at spesielt utpekte etterforskere og påtalejurister med god kjennskap til reaksjonsformer (forebyggende perspektiv) som en suksessfaktor.

Tabell 8: Antall påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år, fordelt på distrikt (Kilde: JUS613, fryste tall)¹⁶

Politidistrikt	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Oslo	2 530	2 944	2 980	4 201	3 149	-25,0 %	24,5 %
Øst	1 672	1 956	2 259	2 453	2 718	10,8 %	62,6 %
Innlandet	763	672	805	856	933	9,0 %	22,3 %
Sør-Øst	1 437	1 611	1 738	1 897	1 757	-7,4 %	22,3 %
Agder	990	1 275	1 231	1 096	988	-9,9 %	-0,2 %
Sør-Vest	1 480	1 877	2 109	1 942	1 912	-1,5 %	29,2 %
Vest	1 169	1 587	1 367	1 556	1 458	-6,3 %	24,7 %
Møre og Romsdal	662	516	779	623	719	15,4 %	8,6 %
Trøndelag	1 019	1 283	1 286	1 374	1 353	-1,5 %	32,8 %
Nordland	609	730	834	703	797	13,4 %	30,9 %
Troms	329	491	569	549	767	39,7 %	133,1 %
Finnmark	241	261	394	257	363	41,2 %	50,6 %
Totalsum	12 901	15 203	16 351	17 507	16 914	-3,4 %	31,1 %

Som for ungdomssakene har fristoverholdelsen for *voldssaker med særskilt frist* vært påvirket av smittevernrestriksjoner. Det har vært krevende å få gjennomført avhør raskt nok og samtidig overholde smittevernregimet. I tillegg er en del voldssaker med særskilt frist er krevende å etterforske. Flere saker som anmeldes som *mishandling i nære relasjoner* får under etterforskningen endret kategorisering til voldssaker. Voldssaker i typiske storbyer omfatter dessuten ofte flere gjerningspersoner og har et komplisert bevisbilde. Endelig er sakstypen i en del tilfeller lavere prioritert ut fra alvorlighetsbetraktninger, som gjør at fristen oversittes. Politiet forsøker å heve andelen saker avgjort innen frist ved å bedre porteføljeforvaltningen på leder- og medarbeidernivå.

Tabell 9: Påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Antall påtaleavgjorte forhold med frist	3 371	3 227	3 357	3 625	3 438	-5,2 %	2,0 %
Saksbehandlingstid alle forhold	96	111	133	121	121	-0,8 dg.	24,1 dg.
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	106	128	152	141	138	-3,9 dg.	31,8 dg.
Oppklaringsprosent	50 %	50 %	51 %	51 %	50 %	-0,7 pp.	0,2 pp.
Andel innenfor frist	56 %	46 %	40 %	45 %	45 %	-0,2 pp.	-11 pp.

¹⁶ Tallene avviker noe fra STRASAK-rapporten da særorgan og Sysselmannen på Svalbard ikke er inkludert i denne tabellen. Det påpekes at politidistrikt oppgitt er distriktet hvor saken er plassert (eierdistrikt). Hvis en gjerningsperson under 18 år begår et lovbrudd i et annet politidistrikt enn det de bor i, blir straffesaken som regel plassert i "bostedsdistrikt".

Tabell 10: Påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20	Endring 2016-20
Antall påtaleavgjorte forhold med frist	12 903	15 221	16 364	17 529	16 919	-3,5 %	31,1 %
Saksbehandlingstid alle forhold	42	44	55	52	46	-6,4 dg.	3,6 dg.
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	39	40	50	46	41	-4,7 dg.	2,5 dg.
Oppklaringsprosent	50 %	50 %	51 %	51 %	50 %	-0,7 pp.	0,2 pp.
Andel innenfor frist	56 %	46 %	40 %	45 %	45 %	-0,2 pp.	-11 pp.

Pandemien har gitt en lavere oppklaringsprosent

Sammenliknet med 2019 er oppklaringsprosenten redusert med 1,5 prosentpoeng, og var ved utløpet av 2020 på 49,4 pst. Noe av fallet må tilskrives et noe endret kriminalitetsbilde under pandemien. Det har vært en nedgang i påtaleavgjorte saker knyttet til ordensrelaterte lovbrudd og narkotikalovbrudd. Slike saker har normalt sett en høy oppklaringsprosent. I tillegg har det vært en økning i skadeverkssaker, som normalt har en lav oppklaringsprosent.

En negativ utvikling av oppklaringsprosenten er ikke ønsket, verken av riksadvokaten eller politiet. Politiet retter derfor særlig oppmerksomhet mot oppklaringsprosenten fremover. Imidlertid er det særlig innen prioriterte saker det er viktig med en høy oppklaringsprosent. Tiltak i regi av etterforskningsløftet er ment å heve kvaliteten over tid. Felles straffesaksinntak, som har etterforskningsledelse i initialfasen som primær oppgave, skal sikre kvalitativ god start på etterforskningen i den enkelte sak.

Økt påtalekraft – gjennom øremerkede midler til påtalemyndigheten i politiet

I revidert nasjonalbudsjett ble politiet bevilget midler tilsvarende 30 årsverk innen påtalemyndigheten i politiet. Formålet med tildelingen var å hindre vekst innen ikke-påtaleavgjorte restanser i påtalemyndigheten og håndtere restanser innen iretteføring. En økt påtalekraft vil dessuten gi rom for påtalejuristene til å ivareta sin rolle som etterforskningsleder.

Majoriteten av tildeling er satt i produksjon i løpet av høsten. Imidlertid har det samtidig vært turnover i påtalemyndigheten, slik at den reelle veksten i antall stillinger i politiet er minimal. Noe av turnoveren skyldes at påtalejurister har gått over til nye stillinger i Den høyere påtalemyndighet eller domstolene, som følge av pandemitildelinger disse mottok.

Reelt sett har derfor påtalemyndigheten i politiet blitt tappet for kompetanse gjennom høsten 2020. Nyansatte påtalejurister skal normalt gjennom et ettårig utdanningsløp før de kan vurderes av statsadvokaten å få såkalt utvidet påtalekompetanse. Det er derfor ikke forventet at de skal bidra med full produksjon fra dag en.

Samtidig er det bevist at den ekstra tildelingen har gitt en bedret. Det skyldes at rekrutteringsprosesser ble startet før allerede ansatte påtalejurister sa opp sin stilling eller gikk ut i permisjon. Blant annet har enkelte distrikter ansatt påtalejurister utelukkende for å aktorere saker (håndtere restanser innen iretteføring), eller stedplassert disse der restansene har vært høye. Enkelte distrikter har også brukt deler av tildelingen på overtid, for på den måten påtaleavgjøre saker og sørge for iretteføring.

Politiet har planer for å bemanne opp i løpet av våren 2021, for full utnyttelse av tildelte midler.

Tilrettelegging for DNA-analyse ved Rettsgenetisk senter ved Universitetet i Tromsø

Det er igangsatt et prosjekt for å etablere mulighet for DNA-analyse ved universitet i Tromsø. I 2020 ble det besluttet at den tekniske modellen som var lagt til grunn for gjennomføringen av prosjektet fram til da ble for dyr. Det ble dermed vedtatt å gjennomføre tiltaket ved å bruke eksisterende teknisk plattform for eDna, framfor å legge løsningen over på en moderne plattform.

På bakgrunn av dette, måtte tiltaket gjennomføre nye beregninger. Samlet er prosjektet omlag et år forsinket, men tiltakene som er gjennomført øker muligheten for å holde seg innenfor budsjett.

Felles oppdrag med Riksadvokaten om tiltak for bedre måloppnåelse

Det ble i tildelingsbrevet gitt et felles oppdrag til Politidirektoratet og Riksadvokatembetet om å komme fram til aktuelle tiltak som skal bidra til å oppfylle målet om en effektiv straffesakskjede med høy kvalitet. Arbeidet er videreført i tildelingsbrevet for 2021 og for å levere på oppdraget er det etablert en arbeidsgruppe med deltakere fra begge aktører. Arbeidet skal være ferdig innen oktober 2021.

Mål 4 – Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold

Avklaring av identitet og kontroll over hvem som til enhver tid befinner seg i landet, er sentrale aspekter knyttet til forebygging, kriminalitetsbekjempelse og beredskap. Identitetsavklaring er nødvendig for å sikre at personer uten lovlig opphold i Norge kan uttransporteres. Å jobbe effektivt med å avklare identitet helt fra første kontakt, vil også gi en samfunnsøkonomisk gevinst ved at politiet og andre aktører ikke vil ha unødvendige kostnader med oppfølging av identitetsavklaringer senere.

Politiet har ansvaret for fem viktige oppgaver for å kunne levere godt på dette målet: grensekontroll, utlendingskontroll på territoriet, kontroll i politiets førstelinje i utlendingsforvaltningen, registrering av asylsøkere, samt uttransportering av personer uten lovlig opphold.

Vi vurderer at politiets arbeid i 2020 gir god effekt på målet. Det må tas i betraktning hvordan pandemien påvirker resultatene.

Norge gjeninnførte kontroll på indre Schengengrense, samt innreiserestriksjoner for utlendinger som ellers fyller vilkår for innreise etter utlendingsloven, som en del av tiltakspakken mot spredning av Covid-19-viruset i mars 2020. En betydelig økt tilstedeværelse av politiet på de store og mellomstore grenseovergangsstedene og flere reiserestriksjoner, gir lavere mobilitet og gjør det vanskeligere å reise inn til landet uten avklart identitet og lovlig opphold. Dette gir blant annet utslag i at asylankomster til Norge fortsatt er på et lavt nivå, og at politiets evne til å gjennomføre uttransporter er svært redusert sammenlignet med normaltilstanden. Selv om det for 2020 er registrert 8 854 uttransporter, er 6 845 av disse bortvisninger knyttet til innreiserestriksjonene som følge av pandemien. Politiet har på tross av de vanskelige forutsetningene klart å opprettholde noe innsats på returarbeidet, og fått til returer i samtlige kategorier. Selv om 2020 har vært preget av reduserte muligheter for uttransporter, beredes grunnen for å gjenoppta returarbeidet når reiserestriksjonene heves og mobiliteten gjenopptas. ID-

etterforskning, og fortsatt ivaretagelse av samarbeidsparter i tredjeland er viktige virkemidler i så henseende.

Tabell 11: Antall returer av personer uten lovlig opphold

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Sum
Asyl	24	38	9	0	0	1	2	3	5	13	5	12	112
Dublin	24	27	13	1	0	3	13	11	10	13	19	16	150
Bort- og utviste	303	297	518	487	889	1 140	1 245	778	695	662	1 213	365	8 592
Totalt	351	362	540	488	889	1 144	1 260	792	710	688	1 237	393	8 854

For utlendingsforvaltningens førstelinje var det gode resultater for nedbygging av restanser i første halvår. De gode resultatene skyldes i stor grad økt kapasitet i saksbehandlingen, som følge av stengte publikumsmottak etter nedstigningen av samfunnet i mars 2020. Restansene har økt noe i andre halvår, men er ved utgangen av 2020 under nivået sammenlignet med utgangen av 2019. Nasjonale og lokale smittevernstiltak har siden mars 2020 vært førende for kapasiteten for personlig oppmøte i utlendingssaker. Stengte og deretter begrensede publikumsmottak, har medført en rekke avlysninger av bestilte timer, og at ventetiden for å booke timeavtale har økt i de fleste politidistrikter. Søkere har også opplevd at det ikke var tilgjengelige timer som kunne bestilles når de skulle registrerte søknaden på nett. I mangel på teknisk mulighet i UDIs søknadsportal til å tilrettelegge for å gi prioritet ut i fra når sakene blir registrert, må søker løpende logge inn i søknadsportalen for å finne time. Med en økning av innkomne statsborgerskapssaker, hadde politiet ved utgangen av 2020, nærmere 30 000 statsborgerskapssaker registrert på nett som ventet på oppmøte hos politiet.

30. november 2020 ble nasjonalt ID-kort lansert. ID-kortet er et sikkert legitimasjonsdokument som kan benyttes i alle sammenhenger der innehaveren blir bedt om å legitimere seg i Norge. ID-kortet kan også benyttes som reisedokument og legitimasjonsdokument i EØS- og EFTA-landene. Etter lanseringen er det utstedt over 30 000 nasjonale ID-kort.

Det pågår et arbeid som forbereder en ordning med utstedelse av nasjonalt ID-kort til utenlandske borgere med tilknytning til Norge. En slik ordning vil bidra til visjonen om "En person – én identitet i Norge". Utstedelsesprosessen for pass og nasjonalt ID-kort er vesentlig styrket, bl.a. ved at det gjennomføres automatisert ansiktsgjenkjenning (ABIS) for samtlige søknader. Bruk av nasjonalt ID-kort som legitimasjonsdokument vil sikre den enkeltes vern mot identitetstyveri, og bidra til å forebygge og bekjempe annen kriminalitet som involverer falsk eller stjålet identitet.

Påklagde avslagssaker beskyttelse

Det er en forutsetning at samlet saksbehandlingstid ikke skal overstige åtte måneder for påklagde avslagssaker beskyttelse. I 2019 var målkravet spesifisert å gjelde saker fremmet etter 1.januar 2018. I 2020 har denne tidfestingen blitt tatt bort, slik at omfanget av antall saker som er med i beregningsgrunnlaget er større. Siden det også er tatt med eldre saker, vil saksbehandlingstiden øke og måloppnåelsen gå ned. Dette forsterkes også gjennom lave ankomsttall i 2020. Dette er i seg selv positivt, da det gir mulighet for å jobbe med eldre saker og bli kvitt disse, men det medfører dermed en lavere måloppnåelse som følge av at sakene har ligget lengre.

Tilbakekall av statsborgerskap – nedbygging av restanser

Siden politiet mottok langt færre saker til utredning fra UDI i 2020 enn planlagt, har UDI prioritert saker tilhørende Oslo politidistrikt. Resterende politidistrikt er derfor bedt om å

nedarbeide tidligere oversendte saker, avvente med ansettelser, og overføre resterende øremerkede midler til samme formål i 2021.

Oslo politidistrikt har gjennomført 68 intervjuer i 2020, hvorav 26 er oversendt UDI for vedtaksfatting. De resterende ligger til ferdigstilling og videre undersøkelser i distriktet. Oslo har benyttet 4,4 mill. kroner av øremerkede midler til prosjektet i 2020 til lønn, kompetansebygging, nasjonalt opplæringsmateriell, tolk og reiseutgifter.

Politidistriktene har opplevd flere utsettelse av intervjuer i 2020 som følge av pandemien, grunnet smitte og karantene hos de som skal bli intervjuet og symptomer på smitte hos tolker og advokater som ikke kan delta på oppsatt tid.

Mål 5 – Tilgjengelige tjenester med god service

Politiet skal ha tilgjengelige tjenester med god service overfor befolkning og virksomheter. Dette gjelder tilgang til politiets tjenester både i den fysiske og digitale verden og omfatter også forvaltningstjenester og sivil rettspleie. God service innebærer enkel tilgjengelighet, rask tilbakemelding, god kvalitet og en samhandling med andre etater.

Opplevelsen av tilgjengelighet og forståelsen for hvilken service man kunne forvente, ble endret da koronapandemien kom til Norge i mars 2020. Selv om vi ikke leverer gode nok resultater på alle områder for dette målet, kan vi likevel vise til at vi har klart å opprettholde tilgjengelighet i en tid der samfunnet i større eller mindre grad hadde begrenset mulighet for fysisk omgang. Spesielt våren 2020 ble det gjort gode prioriteringer som sikret tjenesteleveransene. Tiltakene som ble iverksatt var kritisk for å opprettholde viktige prosesser i rettsstaten.

På tross av omstilling av kritiske tjenester ved start av pandemien, er leveransene innen forvaltning, digitalisering og sivil rettspleie på et slikt nivå, at vi vurderer vår måloppnåelse overordnet sett til kun å være middels.

Innbyggerundersøkelsen 2020

Politiets innbyggerundersøkelse har til hensikt å kartlegge innbyggernes oppfatninger av politiet i Norge. Undersøkelsen kartlegger politiets tillit i befolkningen, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakten mellom politi og innbyggerne. I politiets innbyggerundersøkelse for 2020 ser vi at politiet vurderes sterkere på en del områder sammenliknet med 2019.

Sammenliknet med 2019, ser vi en økning i tillit til politiet i 2020. 82 pst. har ganske eller svært stor tillit til politiet i 2020. 79 pst. svarte det samme i 2019. Denne oppgangen er drevet av en økning på 5 prosentpoeng i andelen som oppgir å ha svært stor tillit til politiet. I 2020 er andelen som har svært stor tillit til politiet på 33 pst. - den høyeste som har blitt registrert de seks siste årene.

Politiet vurderes noe sterkere på nesten alle oppgaver sammenliknet med 2019. Unntaket er voldtekt eller andre seksuelle overgrep. Politiet vurderes i gjennomsnitt spesielt sterkere på håndtering av trafikkfarlige hendelser, tyveri eller innbrudd, mobbing eller trakassering på internett og lommetyveri eller annet tyveri på offentlig sted. Mellom 2 og 6 prosentpoeng flere oppfatter at politiet håndterer disse oppgavene på en god måte i 2020.

Andelen som oppgir at de har vært i kontakt med politiet går noe ned i 2020. Av de som har vært i kontakt med politiet er dette først og fremst i forbindelse med henvendelser av praktisk karakter, som for eksempel pass, og en nedgang i dette tallet er dermed en naturlig følge av pandemien. Kontakten med politiet vurderes som noe dårligere i 2020 enn i 2019 på flere av områdene som måles. Gjennomsnittet av de som svarer enten "Meget fornøyd" eller "Ganske fornøyd" på disse spørsmålene går ned med 4 prosentpoeng fra 2019 til 2020 (fra 74 til 70 pst. av de spurte). Det er først og fremst nedgang i tilfredshet med politiet i forbindelse med å ha blitt stoppet/kontaktet på offentlig sted utenom bilkjøring, innblanding i en ulykke, akutt behov for hjelp og å ha meldt fra om mistenkelige forhold. Nedgangen for disse kategoriene er på mellom 7-13 prosentpoeng. Klart flest av innbyggerne har erfaring med politiet gjennom henvendelser av praktisk karakter, og i forbindelse med at de kjørte bil. Samtidig er det på disse områdene politiet vurderes best. Færre har tatt kontakt ved akutt behov for hjelp, levert anmeldelse til politiet eller vært stoppet eller kontaktet av politiet utenom bilkjøring. På disse områdene vurderes politiet noe svakere.

26 pst. av innbyggerne opplevde å ha vært utsatt for kriminelle hendelser i løpet av det siste året. Det er vesentlig færre enn i 2019, hvor 34 pst. oppga det samme. Vi mener dette henger sammen med pandemien. Folk har vært mindre på farten og dermed mindre utsatt for eksempel trafikkfarlige hendelser, ordensforstyrrelser, tyveri, innbrudd og lignende.

Ett av målene for nærpolitireformen er at «politiet skal være operativt, synlig og tilgjengelig». I 2020 svarer i overkant av 7 av 10 at de er enige i at det er lett å komme i kontakt med politiet ved ulike behov. I forhold til 2019 er det i 2020 noen flere som mener politiet kommer raskt til stedet ved akutt behov for hjelp (opp 6 prosentpoeng til 60 pst.), og at politiet er regelmessig synlig i deres lokalområde (opp 3 prosentpoeng til 56 pst.).

Opplevelsen av tilgjengelighet ble raskt endret da koronapandemien kom til Norge i mars 2020. Det gjorde at vi raskt måtte løse behovet for samhandling uten fysisk tilstedeværelse, og tilpasse tilnærmingen for distribuerende informasjon.

Etter nedstenging i mars ble det tidlig identifisert at politiets informasjon om pandemisituasjonen, og hva det innebar for politiets tjenester og tilgjengelighet, ikke var ensartet på landsbasis. Et tidlig tiltak ble derfor å koordinere informasjonen slik at alle politidistriktene nettsider og politi.no ble oppdatert med informasjon om ulike muligheter for å ta kontakt med politiet. På politi.no ble det blant annet utarbeidet en side med spørsmål og svar på ofte stilte spørsmål. Nettpatruljene ble også en god kompensasjon for stengte politivakter, både når det gjaldt å gi informasjon og kunne ta kontakt med politiet. Koordinering og deling av kompetanse knyttet til nettpatruljen ble raskt etablert, og viser seg å være en viktig møteplass for erfaringsutveksling. Denne vil bli opprettholdt.

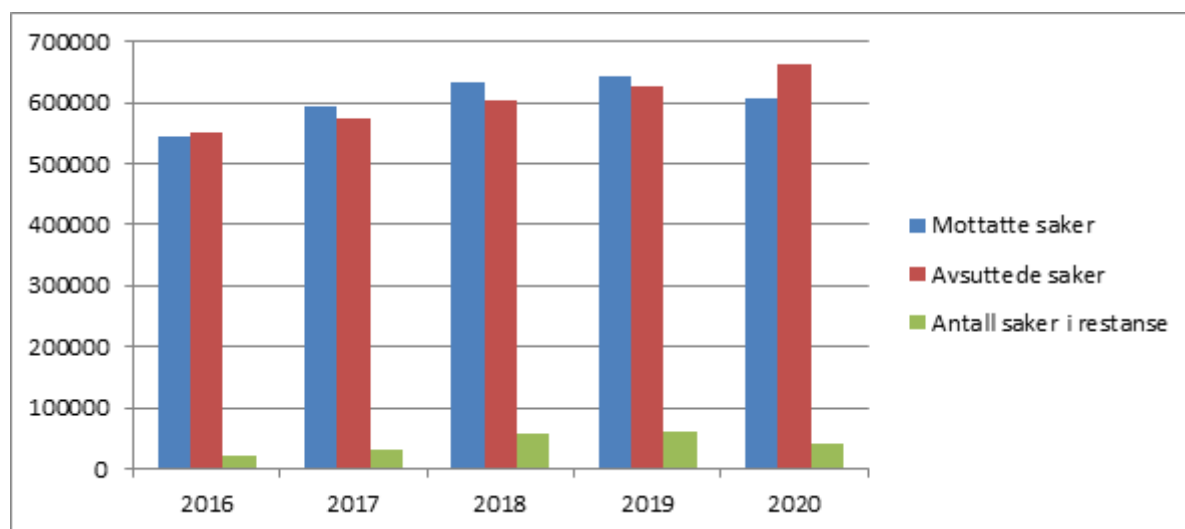
Forvaltning og sivil rettspleie

Politiet kan per i dag ikke hente ut saksbehandlingstider på forvaltningsområdet fra saksbehandlingssystemet, og har ikke funnet det hensiktsmessig å pålegge manuell rapportering på dette.

For våpensaker publiseres saksbehandlingstidene på politi.no av de ulike distriktene. For de øvrige forvaltningsområdene er det på politi.no gitt generell informasjon om forvaltningslovens krav til saksbehandlingstider, samt at behandlingstiden varierer fra distrikt til distrikt.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester har under hatt en viktig rolle i å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner under pandemien, særlig innenfor helse-, barnevern- og utdanningssektorene. Sektorene har hatt behov for økt bemanning på kort varsel, og der det er nødvendig med politiattest ved ansettelse har arbeidsgiverne vært avhengige av lavest mulig saksbehandlingstid hos politiet. Politiet har prioritert disse søkerne og det har vært lav saksbehandlingstid for disse sakene.

Saksutviklingen innen den sivile rettspleien har vært jevnt økende i perioden 2016-2019. I 2020 ser vi en liten nedgang i antall saker. Vi antar dette har sammenheng med at kreditor har vært mer varsom med rettslig pågang som følge av pandemien. Det er nærliggende å anta at vi vil se en økning i antall saker i 2021. Det tar erfaringsmessig noe tid fra økonomiske problemer oppstår i husholdningene til saken oversender namsmannen for rettslig inndrivning.

Figur 7: Saksutvikling over tid sivil rettspleie

For 2020 er resultatoppgjøret innen den sivile rettspleien ikke tilfredsstillende, men det har vært en positiv utvikling med hensyn til andelen saker i restanse.

Tabell 12: Resultatoppgjøret sivil rettspleie 2020

Sakstype	Saksbehandlingstid	Resultatkrav
Gjeldsordning	143	90
Forliksklage	100	90
Hovedstevnevitne	17	15
Utlegg	99	60
Andel saker i restanse	37 %	Skal ikke overstige 20 %

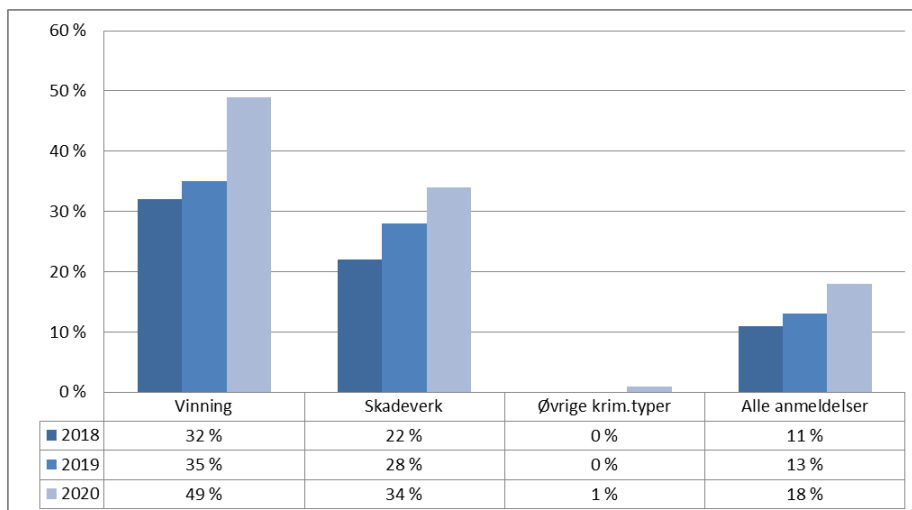
Det er avsluttet 7 pst. flere saker sammenlignet med samme periode 2019. Hvis man isolerer utlegg er det avsluttet 17 pst. flere saker sammenlignet med 2019. Andelen saker i restanse er vesentlig redusert. Namsmennene mottok 608 696 nye saker, og avsluttet 664 357 saker. Tilførsel av 45 midlertidige stillinger til namsmannen har vært en avgjørende faktor for nedbygging av restansene. Vi har en ambisjon om at namsmannen i løpet av 2021, under forutsetning av stabil sakstilfang, vil klare å nå restansemålet.

Digitalisering og bedre tjenester

Samfunnets behov for digitale løsninger er et uttalt politisk ønske gjennom strategier og digitaliseringsrundskriv. Det siste året med sterkt nedstengt samfunn, har forsterket

viktigheten av satsingen på digitale løsninger. Digitale løsninger for anmeldelser har redusert borgernes behov for å oppsøke politivakt for å anmelde tyverier, innbrudd og skadeverk. Det er etablert digitale underretninger til borgere via Altinn. Dette omfatter alle underretninger i alle straffesaker, så fremt mottaker ikke har reservert seg.

I 2020 økte politiet muligheten for å anmelde på nett og bedret dermed tilgjengeligheten i denne typen saker (nett er åpent 24/7). Samtidig fikk de allerede etablerte kategoriene for vinning og skadeverk, en betydelig økning i andelen som valgte nett som kanal for å anmelde forhold. En videre økning i anmeldelser på nett vil bidra til et mer effektivt samfunn. Samtidig er det ikke alle saker som egner seg å anmelde digitalt, og det vil fortsatt være viktig at politiet legger til rette for å møte borgerne i flere kanaler.

Figur 8: Andel anmeldelser på nett, per sakskategori og totalt

At politiet åpner flere tjenester på nett, gir i seg selv ikke bedre opplevelse av service. God service er også knyttet til bedre intern samhandling og automatisering av arbeidsoperasjoner, og derigjennom raskere saksbehandling. Innenfor utlendingsforvaltningen og forenklede ATK forelegg, er tidkrevende manuell arbeidstrinn automatisert, slik at den totale saksbehandlingstiden kan ventes å gå ned. Videre er Teams tatt i bruk som møteplattform og det er kjørt pilot på fjernavhør i straffesaker, mens innføring av digital signatur reduserte de papirbaserte forsendelsene med opp mot 1,5 millioner dokument.

Tjeneste for forenklede forelegg, bidrar også til å strømlinjeforme et arbeidsområde. Tjenesten er innført nasjonalt og er nå opp i 5000 registrerte brukere. Utrykningspolitiet erfarer at denne tjenesten gjør dem mer effektive, sikrer en god kvalitet og gir en bedre utadrettet tjeneste.

Før digitaliseringen av forenklede forelegg (FF), ble det annullert FF for cirka 10 millioner kroner hvert år, som i hovedsak skyldes feil og mangler ved utfylling av blanketten. Annullerte FF i 2020 er cirka 20 stk. og noe som viser at digitaliseringen har vært en stor suksess. Snittet på antall forenklede forelegg i perioden 2015 til 2019 var cirka 110.000 pr. år, antallet i 2020 er cirka 130.000. Statens innkrevingssentral (SI) har i perioden januar til september 2020 tatt imot kun 5 pst. forenklede forelegg på papirblankett. Papirblanketter (trafikk) brukes fortsatt på utenlandske personer uten norsk fødselsnummer eller D-nummer og forhold der siktede er umyndig og verge ikke kan underskrive digitalt.

I sammenheng med lansering av nye pass og nasjonalt ID-kort, er det også innført en ny landsdekkende timebestillingsløsning. Dette gir innbyggere full fleksibilitet til å velge det

pass- og ID-kontoret som er mest praktisk, uavhengig av hvor man bor. Det sendes SMS til søkeren når passet sendes fra produsenten til søkerens adresse. De som ønsker å hente passet/ID-kortet hos politiet, får SMS når det er klart til henting der. Det vil i løpet av kort tid iverksettes en tjeneste for SMS-varsling om utløp av gyldighetstiden for pass.

Arbeidet med Kanalstrategien ble sluttført i 2020. Strategien beskriver hvordan politiet skal møte befolkningens behov i fremtiden, i samspill mellom digitale og andre kanaler. Tre prinsipper skal ifølge strategien være førende for politiets kontakt med innbyggerne mot 2025;

- Brukeren i sentrum – det skal utredes og utarbeides en metode for å sette brukerperspektivet sentralt i politiets kanal- og tjenesteutvikling.
- Helhetlige tjenester og digitalt førstevalg – flere tjenester flyttes fra fysiske til digitale flater og tjenestene skal utvikles helhetlig, både for å effektivisere, men også tilgjengeliggjøre ressurser.
- Samarbeid og sammenhengende tjenester – det skal være et prinsipp om at politiet i større grad skal samarbeide og samhandle med næringsliv, offentlige etater og andre frivillige organisasjoner i utviklingen av brukervennlige tjenester. Bruk av felleskomponenter skal gjøre digital selvbetjening mulig for flere av tjenestene våre med én inngangsport på politiet.no.

Andre tiltak

I starten av pandemien hadde politiet sammen med øvrige tjenester fokus på å holde tjenester til utsatte barn og unge åpne og tilgjengelige. Videre var fokuset på å sikre at barna og deres familier fikk det tilbudet de hadde behov for. Regjeringen satte sammen en tverrdirigert koordineringsgruppe som skulle sikre dette og Politidirektoratet deltar i arbeidet. Med unntak av den innledende fasen av pandemien har politiets arbeid med utsatte barn hatt god operativ evne. Dette omfatter også tilbudet i Statens barnehus. Det innebærer at politiet/barnehusene har hatt åpne og tilgjengelige tjenester, men med tilpasninger knyttet til de enhver tid gjeldende smittevernregler. Det er lagt ned betydelig innsats for å sikre at oppgaveløsningen gjennomføres med tilstrekkelig kvalitet til tross for smitteverntilpasninger. Politidirektoratet har i samarbeid med riksadvokaten tilrettelagt for dette igjennom blant annet å utforme midlertidige retningslinjer for gjennomføring av tilrettelagte avhør og nasjonale retningslinjer for bruk av videokonferanseutstyr ved gjennomføring av avhør.

Ressursbruk 2020

Nedenfor presenteres informasjon om politiets ressursramme og ressursbruk i 2020, herunder kommentarer til nøkkeltallene fra årsregnskapet som ble presentert i del II.

Det vises til Ledelseskommentaren i del VI. Årsregnskapet for nærmere forklaringer og vurdering er av vesentlige forhold ved politiets årsregnskap.

Tildelte rammer og årsresultat

Politiets samlede bevilgning økte med om lag 4 pst. fra 2019 til 2020 og utgjorde om lag 20,6 mrd. kroner i 2020¹⁷. I tillegg mottok politiet refusjoner fra folketrygden. Mottatte

¹⁷ Samlede tildelinger under kap. 400, kap. 440, kap. 442. kap. 448 (tall i mill. kroner)

og avgitte belastningsfullmakter samt inntekter knyttet til bl.a. utførte politioppdrag og salg av utstyr påvirket også politiets totale disponible ramme i 2020.

Driftsutgifter samlet

Driftsutgifter¹⁸ utgjorde om lag 19 mrd. kroner i 2020, og utnyttelsesgrad for drift (post 01-29) utgjorde 96,5 pst. Utnyttelsesgraden er noe lavere enn for årene 2018 og 2019. Årsregnskapet for 2020 viser et mindreforbruk både hos særorganene, tjenesteleverandørene, Politidirektoratet og samlet for politidistriktene og dette skyldes flere forhold. Bl.a. tilsa ressurs situasjonen ved inngangen til 2020 behov for en stram økonomistyring og etaten har i 2020 hatt fokus på kostnadskontroll og styring. Videre har koronapandemien påvirket ressursbruken. Politiet har fått økte tildelinger gjennom året bl.a. til forsterkningsressurser utplassert i politidistriktene. Generelt har pandemien også ført til at noe aktivitet og økonomiske forpliktelser er forskjøvet til 2021.

Driftsutgifter kap. 440, post 01

Av den samlede tildelingen i 2020 var 92 pst. tildelt under kap. 440 Politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter. I 2020 regnskapsførte politiet samlet 18,4 mrd. kroner under posten. Tabell i del II gir en oversikt over regnskapsmessige nøkkeltall som beskriver ressursbruken i politiet under kap. 440, post 01.

Politiet er en bemanningsintensiv virksomhet, og utgifter til personell er den største utgiftskategorien. Personellutgifter omfatter utgifter tilknyttet lønn, godtgjørelser, refusjoner, trygd, pensjon og arbeidsgiveravgift. Sammenlignet med 2019 er det en økning i personellutgifter på om lag 2 pst. Økningen i personellutgifter må bl.a. ses i sammenheng med forsterkningsressurser tildelt i forbindelse med oppfølging av pandemien. I 2020 utgjorde personellutgifter 76,3 pst. av de samlede driftsutgiftene, hvorav 62,6 pst. er utgifter til lønn (inkl. overtid). Overtidsutgifter er redusert med om lag 60 mill. kroner sammenlignet med 2019. Dette kan bl.a. knyttes til at etaten i 2020 har hatt fokus på tjenesteplanlegging og reduksjon av overtid og unntak.

Utgifter til eiendom-, bygg- og anlegg (EBA) utgjorde 8,8 pst. av de totale driftsutgiftene i 2020. Samlet har det vært en mindre reduksjon i EBA-utgiftene fra 2019 til 2020. Reduksjonen skyldes primært lavere energiutgifter som er en konsekvens av koronapandemien og lave strømpriser. Husleieutgiftene har imidlertid økt fra 2019 til 2020.

Materiellutgifter utgjorde 9,8 pst. av de totale driftsutgiftene i 2020. Det er en nedgang i materiellutgifter fra 2019 til 2020, tilsvarende om lag 255 mill. kroner. Primært skyldes dette helikopteranskaffelse som ble ferdigstilt i 2019.

Tjenesteutgifter utgjorde 4,3 pst. av de totale driftsutgiftene i 2020. Dette innebærer en reduksjon på om lag 40 mill. kroner sammenlignet med 2020. Dette skyldes bl.a. mindre kjøp av IKT-tjenester.

Diverse andre utgifter utgjør 0,8 pst. av de samlede driftsutgiftene. Dette innebærer en reduksjon på 114 mill. kroner sammenlignet med 2019. Primært skyldes dette reduserte utgifter til møter, kurs og reise som følge av koronapandemien.

¹⁸ Driftsutgifter er definert som "Utbetalinger til lønn" pluss "Andre utbetalinger til drift", jf. oppstilling av artskontorapporteringen i del VI – Årsregnskapet.

Politiets strategiske utviklingsportefølje

Politiets strategiske utviklingsportefølje består av nødvendige investeringer i endring for å nå politiets strategiske mål. Porteføljen består i hovedsak av prosjekter og programmer som strekker seg over flere år. I 2020 er det benyttet 515 mill. kroner til investeringer i porteføljen, mot planlagt benyttede midler på 607 mill. kroner. Avviket skyldes i hovedsak redusert omfang og forskyvning av kostnader i NPID-programmet og mindreforbruk i Varde-programmet grunnet endret finansiering av hardware. Koronapandemien medfører at etaten også får en forskyvning av utgifter i prosjektene Nye Helikoptre og Entry/Exit system til 2021. I tillegg til planlagte benyttede midler i 2020, er det tilgjengelig midler i porteføljen som er planlagt benyttet i 2021 og senere.

Overordnet fremdrift har vært god i 2020, tatt i betraktning koronapandemien. Viktige milepæler har vært etablering av nye datasentre, vellykket lansering av pass og nasjonalt ID-kort, oppnåelse av målet om sikring av fire skjermingsverdige objekter, samt at ny kjøretøyavtale er på plass. Det er i 2020 utvist forsiktighet med å starte mer aktivitet enn strengt nødvendig, siden det er press på kritiske utviklingsressurser i etaten.

Tilskuddsordning tro- og livssynssamfunn

Departementet har i 2020 gitt Politidirektoratet ansvar for forvaltning av tilskuddsordningen for sikringstiltak til tros- og livssynssamfunn, jf. supplerende tildelingsbrev nr. 13 av 21. september 2020. Politidirektoratet er tildelt 5 mill. kroner under kap. 440, post 70 for å ivareta ansvar for å forvalte ordningen. Tilskuddsordningens formål er å bidra til at tros- og livssynssamfunn kan gjennomføre fysiske sikringstiltak som de finner nødvendig ved sine lokaler, jf. Forskrift om tilskudd til sikringstiltak for tros- og livssynssamfunn.

Det er mottatt 92 søknader om tilskudd til sikringstiltak fra ulike tros- og livssynssamfunn i 2020, hvorav 77 mottok tilskudd. Samlet ble det søkt om omlag 25 mill. kroner, mens det ble utbetalt om lag 4,8 mill. kroner. Tildelt tilskuddsbeløp til de 77 mottakerne varierer fra 4 500 kroner til 75 800 kroner. Tilskuddsmottakere skal innen 1. desember 2021 rapportere om bruk av midlene. En mindre del av tildelingen i 2020 har gått til utarbeidelse av veiledningsmateriell.

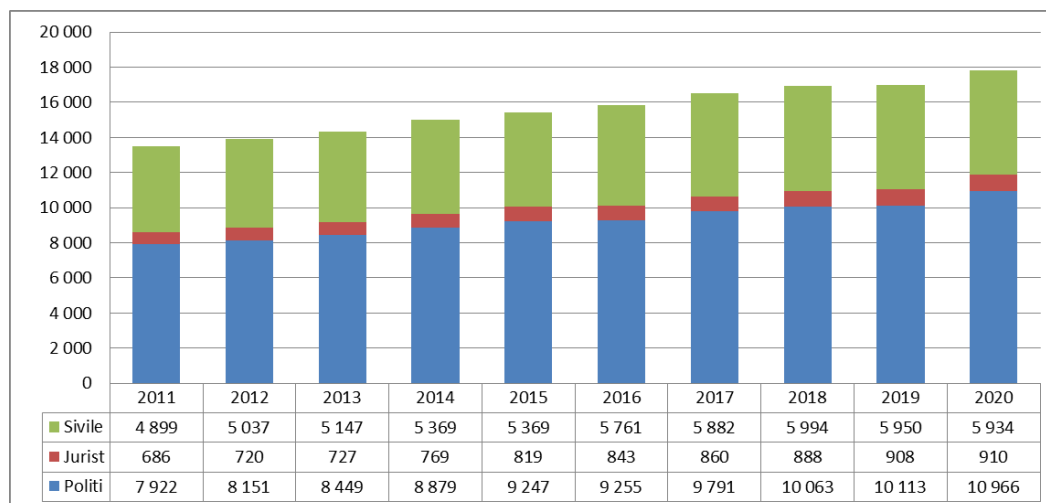
Søknadene er avgjort etter en skjønnsmessig vurdering og i henhold til forskriften er det særlig lagt vekt på:

- I hvilken grad tros- og livssynssamfunnet anses som potensielt mål med forhøyet trussel i PSTs årlige nasjonale trusselvurdering (NTV)
- Søkerens spesielle begrunnede behov for fysiske sikringstiltak
- Om søker har mottatt og/eller søkt om støtte fra andre offentlige myndigheter til fysiske sikringstiltak

Bemanning og personalforvaltning

Politiet har hatt en betydelig bemanningsøkning de siste årene. Fra utgangen av 2011 til utgangen av 2020 har bemanningen økt fra 13 506 til 17 810 lønnede årsverk, eksklusive årsverk i PST. Dette tilsvarer en økning på 32 pst.

Antallet politiårsverk var 10 966 ved utgangen av desember 2020. Fra utgangen av 2019 til utgangen av 2020 økte antall politiårsverk med 853. Tallene inkluderer 333 årsverk midlertidig ansatt i politistillinger i forbindelse med pandemien. Eksklusive Covid-19 stillinger var det 10 633 politiårsverk i etaten per 31.12.2020.

Figur 9: Bemanning i politiet målt i antall årsverk i perioden 2011-2020

Målet om to politiårsverk per tusen innbyggere har vært viktig for å sikre en styrking av politiet nasjonalt. Politidirektoratet og politidistriktene har hatt et stort fokus på å sikre tilstrekkelig bemanningsvekst for å innfri målet innen utgangen av 2020. Politidekningen ved utgangen av 4. kvartal 2020 var 2,03 tjenestemenn per 1 000 innbyggere. Inkludert midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med pandemien var politidekningen 2,09 tjenestemenn per 1 000 innbyggere.

Politiets oppgaver er i stor grad personellintensive. For å øke kapasiteten med en døgnkontinuerlig politipatrulje kreves det eksempelvis om lag 18 politiårsverk. De siste årene har utgifter til personell utgjort om lag 75 pst. av de totale driftsutgiftene i politiet.

Politidistriktene organiseres med lederstøttestaber og med funksjonelle og geografiske driftsenheter. Tall fra utgangen av 2020 viser at 59 pst. av politiårsverkene var organisert i geografiske driftsenheter og at om lag 41 pst. var organisert i funksjonelle enheter og lederstøttestaber. I løpet av 2020 har de geografiske driftsenhetene fått en betydelig høyere andel av økningen i politiårsverkene enn de funksjonelle enhetene. 76 pst. av økningen i politiårsverkene i 2020 har gått til styrking av geografiske driftsenheter, mens 24 pst. har gått til styrking av funksjonelle enheter og lederstøttestaber.

Politidirektoratet har de de siste årene jobbet med en kunnskaps- og kompetansestrategi for politiet som skal avdekke av aktuelle kompetanse- og kunnskapsbehov for perioden 2021-2025. Arbeidet planlegges ferdigstilt i løpet av sommeren 2021.

Nærpolitireformen

2020 var det siste året i Nærpolitireformen og implementeringen av en rekke tiltak som skal bidra til et mer enhetlig politi, som leverer likere tjenester med bedre kvalitet. Politiet har gjennom reformen utviklet funksjoner og tjenester for å oppfylle målet om å sikre tilstedeværelse av et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti, der befolkningen bor, og samtidig utvikle gode fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer.

Sentrale funksjoner som etterretning, politikontakter og politiråd, operasjonssentralen og politipatruljene, og straffesaksbehandling er avgjørende for at innbyggerne skal få likere polititjenester med høyere kvalitet. Disse har vært utpekt som de prioriterte funksjonene

for å lykkes. I 2020 ble det gjort et bevisst valg om å redusere utviklingstakten og sørge for at iverksatte tiltak fra reformen får tid til å virke og gi ønsket effekt. Politiet har derfor rettet fokus mot å etablere gode samhandlingsstrukturer mellom funksjonene for å oppnå neste nivå av kvalitetsheving.

Etter fem år med reformarbeid, varierer det noe mellom distriktene hvor langt de har kommet i utviklingen av hver enkelt funksjon, men kvalitetshevingstiltakene har løftet politiets arbeid på både beredskaps-, etterforsknings- og forebyggingsområdet. Direktoratet for økonomistyring (DFØ) peker i sine evalueringer på at reformtiltakene begynner å gi resultater. Operasjonssentralene er blitt mer profesjonelle, politikontakt og politirådene samhandler bra med kommunene, og felles ressursplanlegging gjennom tjenestekontorene gir økt nytte i organisasjonen¹⁹. Felles straffesaksinntak gir bedre etterforskning i initialfasen, noe også Statsadvokaten bekrefter i sine evalueringer av straffesaksarbeidet. I løpet av 2020 har etterretningsfunksjonen fått et løft og det er lagt ned betydelig arbeid for å utvikle det kunnskapsbaserte politiarbeidet. Et resultat av dette er blant annet Politiets trusselvurdering.

Utfordringen har vært å få alle funksjonene til å samhandle godt nok med hverandre. Selv om 2020 i stor grad har vært preget av pandemisituasjonen, som bidrar til å forsinke utviklingen av samhandling mellom funksjonene i politiet, ser vi likevel en positiv utvikling for funksjonene sett under ett. For 2021 er det derfor lagt vekt på en fortsatt utvikling i samhandlingen, slik at etaten utnytter ressursene i tråd med målsettingen.

Internasjonalt samarbeid

Norge er gjennom EØS og Schengen-avtalen knyttet til det Europeiske politi og grensesamarbeidet. Pandemien har gitt oss særlige utfordringer knyttet til strengere grensekontroll og delvis stengte grenseoverganger. Dette har også medført et større behov for sterkere kontroll på indre territorium og et større behov for å overvåke området utenfor Schengen - området. For best å kunne forebygge og avdekke alvorlig kriminalitet, hindre terror og sikre indre sikkerhet, fordrer det et utvidet politisamarbeid med andre medlemsland og at vi deltar i den utviklingen som skjer med tanke på nytt regelverk og metodeutvikling for slik samarbeid.

Politidirektoratet har startet arbeidet med å videreutvikle og operasjonalisere "Nasjonal strategi for helhetlig grenseforvaltning". Videre er arbeidet med en samlet tiltaksplan for operasjonalisering av punktene i den nasjonale strategien. Dette arbeidet videreføres i 2021. Norge skal etter planen Schengen-evalueres i 2022.

"Program for EUs informasjonssystemer" ble besluttet etablert i Politidirektoratet og inngår som en komponent i strategien. Dette har som formål å bidra til en helhetlig og integrert implementering av de sentrale informasjonssystemer som er initiert fra EU/Schengen. Programmet er formelt etablert og det koordineres opp mot JDs prosjektråd for tilsvarende portefølje.

¹⁹ DFØ-rapport 2020:4, Evaluering av nærpolitireformen – statusrapport 2019

4. Styring og kontroll i virksomheten

Internkontroll og risikostyring

Det formelle styringssystemet skal legge til rette for effektiv og forsvarlig drift av politiet. Virksomhetsstyringen er bygget opp i tråd med Reglement for økonomistyring i staten, der mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet. Sammen med Hovedinstruks til politidirektør legger det rammene for styringssystemet med tilhørende prosesser.

Våre virksomhetsstyringsprosesser er tilpasset de overordnede etatsstyringsprosessene fra Justis- og beredskapsdepartementet. Det utarbeides årlige resultatavtaler på bakgrunn av styringssignaler fra departementet og interne planprosesser og risikovurderinger. Resultatavtalene formaliserer budsjett- og resultatansvaret til politimestere, særorgansjefer og ledere av øvrige underliggende enheter.

Politidirektoratet har tertialvise styringsdialogmøter med hver underliggende enhet, der måloppnåelse, risiko og økonomi samt andre aktuelle saker tas opp.

Politiet gjennomfører faste aktiviteter for styring og kontroll, som en del av virksomhetsstyringsprosessene. Blant disse er risikovurderinger og vurdering av internkontrollen innenfor de enkelte virksomhetsområdene.

I 2020 er praksisen med at alle enheter i etaten utarbeider en årsplan for internkontroll videreført. De etatsomfattende fokusområdene for 2020 har vært beslag, sivil våpenforvaltning og budsjettdisponeringsmyndighet. For å ta ned belastningen i pandemien ble det i løpet av året besluttet å utsette arbeidet med styrende dokumenter. Arbeidet vil gjenopptas i 2021. I tillegg til nasjonale fokusområder har flere enheter definert lokale fokusområder, som de har arbeidet systematisk med gjennom året. Eksempler på lokale fokusområder er anskaffelser, sikkerhet og personvern.

Det er implementert ny instruks for budsjettdisponeringsmyndighet (BDM), som ett av flere tiltak for å styrke økonomistyringen i etaten. Arbeidet er langt kommet, men vil fortsette i 2021. Fremover vil det gjennomføres internkontrollaktiviteter for å undersøke hvordan instruksene etterleves i etaten. Hvis avvik avdekkes skal det iverksettes tiltak.

Beslagshåndteringen har blitt mer utfordrende som følge av smittevern hensyn i pandemien. De fleste politidistrikter og andre relevante enheter har likevel utarbeidet lokale rutiner for beslagsområdet og gjennomført kontroller. Det har vært en god utvikling med å styrke påtalemyndighetens rolle vedrørende beslag.

I den sivile våpenforvaltningen er det i politidistriktene gjennomført kontroller hos våpensamlere, private våpeneiere og våpenforhandlere. Kontrollvirksomheten bidrar til at oppbevaringsreglene følges, og derved hindrer ulykker og andre uønskede hendelser med våpen. Det vises her til omtale av riksrevisjonsmerknader nedenfor.

Innen de ulike virksomhetsområdene i politiet brukes risikovurderinger som et aktivt virkemiddel for å styre risikoer og på denne måten øke evnen til måloppnåelse.

Etaten har i 2020 jobbet videre med metodeverket for helhetlige risikovurderinger og mal for risikovurderinger, som ble utviklet i 2019, har blitt tatt i bruk i hele politiet. Metodeverket skal legge til rette for at enhetenes og avdelingene i Politidirektoratet sine risikovurderinger skal reflekteres i etatens overordnede vurdering. Risikobildet og

tilhørende tiltak rapporteres til Justis- og beredskapsdepartementet og er et viktig grunnlag for etatsstyringsdialogen med departementet.

Systematisk arbeid med forbedring og effektivisering

Oppfølging av ABE-reformen og effektivisering

Etaten står overfor betydelige eksterne krav til kostnadseffektivisering i forbindelse med ABE-reformen og Nærpolitireformen. Samtidig må politiet forvente strammer budsjetttrammer i tiden fremover, jf. omtale i Meld. St. 29 (2019-2020) *Politimeldingen*. Politiet har fremover behov for å gjennomføre betydelige effektiviseringstiltak for å kunne møte utviklingen og skape seg et fremtidig handlingsrom.

I 2020 ble etatens utgiftsramme redusert med om lag 95 mill. kroner i forbindelse med ABE-reformen. ABE-kravene er i hovedsak håndtert ved at enhetene har måttet iverksette lokale tiltak for å møte kravene. Lokale enheter har begrensede virkemidler for å effektivisere tjenester og arbeidsprosesser som går på tvers av enhetene og som krever samlet utvikling i politiets interne tjenesteleverandører eller andre enheter. Politiet har i 2020 styrket arbeidet med effektivisering i etaten for å sikre en mer systematisk oppfølging. På bakgrunn av eksterne evalueringsrapporter, og en gjennomgang av de ulike virksomhetsområdene, er det identifisert og utredet en rekke effektiviseringstiltak som til slutt er sammenstilt i etatens flerårige effektiviseringsplan²⁰. Enkelte tiltak er iverksatt for gjennomføring allerede i 2020 og enkelte starter gjennomføringen i 2021.

I sum viser effektiviseringsplanen at det iverksettes effektiviseringstiltak i 2021 som skal gi om lag 110 mill. kroner i gevinster. På kort sikt planlegger vi med at gevinstene skal gå til å delfinansiere kravene fra ABE og politireformen. På lengre sikt er ambisjonen å frigjøre midler i et omfang som gjør at gevinster kan omdisponeres til politioperativt arbeid og bidra til å finansiere strengt nødvendige tiltak. Arbeidet med videreutvikling av effektiviseringsplanen vil fortsette fremover. Det krever tid å utrede effektiviseringstiltakene, for å verifisere et mulig gevinstpotensial og lage en gevinstrealiseringsplan.

Eiendom bygg og anlegg er en stor kostnadsdriver i politiet. Vi jobber aktivt med tiltak for å begrense utgifter til politiets lokaler. Framskrivninger viser at kostnader til lokaler vil øke med 400 mill. kr innen 2030 dersom tiltak ikke iverksettes. Tiltaket som forventes å gi størst bidrag til å begrense kostnadsveksten er innføringen av nye rammebetingelser for arealbruk i politiet og Politiets arbeidsplasskonsept. Prosjektarbeidet med å utrede og planlegge tiltaket ble ferdigstilt sent i 2020, og vil benyttes i alle politiets eiendomsprosjekt fra begynnelsen av 2021. Innføringen av nye rammebetingelser og bruk av Politiets arbeidsplasskonsept skal gi lavere arealbruk, mer funksjonelle bygg og mer effektive prosesser i forkant av innflytting og ved drift av politiets lokaler.

Områdegjennomgang

I 2020 ble det gjennomført en områdegjennomgang i politiet. Områdegjennomgangen gir anbefalinger om en hensiktsmessig metodikk og innretning av styringen av politi- og lensmannsetaten, i tråd med prinsippene for statlig styring slik de går frem av økonomiregelverket. Den vurderer videre kvaliteten på dagens styringsinformasjon og kommer med anbefalinger om hvordan denne kan forbedres.

²⁰ Effektiviseringsplanen svarer ut oppdrag 13 i tildelingsbrevet for 2020.

I dialog med Justis- og beredskapsdepartementet, er det allerede satt i gang arbeid for en del av de foreslåtte tiltakene. Målet er å løfte styringen til et mer strategisk nivå og bedre styringsinformasjonen.

Prosjekt virksomhetsregnskap

Vi har i 2020 arbeidet med å gjennomføre planene som sikret innføringen av periodisert virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandarder (SRS) og ny økonomimodell innen 1. januar 2021. Ny økonomimodell tilrettelegger for at det skal være mulig å svare ut hva det koster å levere på politiets samfunnsoppdrag i fremtiden.

Virksomhetsregnskapet og den nye økonomimodellen skal til sammen gi bedre økonomisk styringsinformasjon og styrke kvaliteten på beslutningsgrunnlagene i politiet. Arbeidet har gått i henhold til plan og 2021 vil brukes til å implementere modellen i hele etaten

Ny IKT styringsmodell

IKT-området i politiet er i utvikling. I 2020 ble en ny IKT-styringsmodell besluttet for å sikre videre utvikling og legge til rette for økt digitalisering. Implementeringen av modellen starter 1. mai 2021 og ny IKT-direktør skal sette retning for det videre arbeidet.

Gjennomførte utredninger og rapporter har vist at eksisterende IKT-styringsmodell hadde flere svakheter. Det er blant annet trukket frem at uklarhet i roller og ansvarsforhold kan få konsekvenser for IT-sikkerheten. Ny IKT-styringsmodell vil tydeliggjøre roller og ansvarsforhold, og legge til rette for økt digitalisering i takt med samfunnsutviklingen.

Målet er at ny IKT-styringsmodell på sikt skal bidra til:

- Bedre brukeropplevelser i form av hvilke tjenester som er tilgjengelig digitalt og hvordan de oppleves, både for medarbeidere i politiet og publikum
- Digitalisering i takt med samfunnsutviklingen
- Sikre akseptabel sårbarhet og risiko i politiets IKT-løsninger

Den største endringen i den nye styringsmodellen er at Politiets IKT-tjenester (PIT) vil ha det strategiske og premissgivende ansvaret for IKT i hele etaten, i tillegg til å være leverandør av felles IKT-tjenester som nå.

Sikkerhet og beredskap

Politiet har i 2020 oppnådd målsetningen om sikring av de fire gjenstående skjermingsverdige objektene, og disse er overtatt av respektive objekteiere. Det gjenstår kun enkelte leveranser, som vil bli levert i 2021. Disse er ikke avgjørende for å oppfylle sikkerhetslovens bestemmelser, og forsvarlig sikkerhetsnivå anses å være oppnådd.

Arbeidet med å implementere ny sikkerhetslov gjennom oppdatering av styrende dokumenter, har pågått gjennom året. Underliggende enheter er fulgt opp i arbeidet med å implementere ledelsessystemet, blant annet ved gjennomføring av kontroller i enhetene og årsrapportering fra enhetene i forbindelse med virksomhetsstyringen. Virksomhetsleders årlige evaluering av sikkerhetsarbeidet er gjennomført. Arbeidet med å implementere kravene i ledelsessystemet i alle enheter, vil fortsette i 2021-2023.

Sikkerhetsutfordringer er adressert av et eget program (Varde), som har kartlagt de stadig økende digitale utfordringene og etablert tiltak for å redusere risiko. Satsninger innen informasjonssikkerhet i politiet har fortsatt i 2020 og realisering av den helhetlige

planen er videreført. Handlingsplanen adresserte de kartlagte utfordringene, samtidig som den også dekker de områder Riksrevisjonens rapport fra 8. oktober 2019 pekte på.

Programmet har i 2020 hatt fokus på å styrke evnen til å motstå uønskede handlinger i IKT-løsningene våre gjennom arbeid med bl.a. IKT-utstyr, tilgangskontroll, politinettet og vedlikeholdsrutiner. Videre har de etablert målbilde for IKT-infrastrukturen, med tilhørende realiseringsstrategi, med formål å sikre varig akseptabel sårbarhet og risiko.

I 2021 og videre vil prosjektene og aktivitetene i Varde-programmet overføres til Politiets fellestjenester og etableres som prosjekt Varde 2.0. Prosjektet vil fortsette arbeidet med risikoreduksjon, IKT-styring og IKT-infrastruktur, for å sikre en mer bærekraftig IKT-funksjon i etaten.

Erfaringslæring fra Spesialenheten for politisaker

Departementet har bedt politiet øke læringen fra saker som Spesialenheten for politisaker har etterforsket. Det er nå tilsatt en stilling med erfaringslæring som en av hovedoppgavene.

Det er gjennomført en kartlegging med utgangspunkt i erfaringsmaterialet fra saker fra Spesialenheten og saker med klage på politiet. Det har blitt identifisert utfordring knyttet til organisering og metodikk for å bringe kunnskap ut på en systematisk måte i etaten. Videre har det vært avholdt møte mellom Politidirektoratet og Spesialenheten der blant annet erfaringslæring og saker til administrativ behandling var tema.

Revisjonsmerknader

Politi- og lensmannsetaten jobber med å lukke avvik påpekt av Riksrevisjonen. Nedenfor omtales kort status for arbeidet.

Biometrisk pass

Det vises til rapportering på gjennomførte tiltak i T2/20. Riksrevisjonens merknad knyttet til manglende sikring av passdatabasen er delvis kvittert ut i T2. Ny instruks for tilgangsstyring i nye pass- og ID-systemene og rutiner og veiledere for saksbehandlere er på plass, og rutiner og veiledere for saksbehandlere er under utarbeidelse. Krav om sikkerhetsklarering og autorisasjon av teknisk databasepersonell er ivaretatt. Videre arbeid handler primært om forbedret tilgangskontroll og vil bli fulgt opp i 2021/2022. I tillegg gjenstår videre utvikling av saksbehandlingsløsningen for å sikre sporbarhet og mulighet for etterkontroll av vedtak. Den automatiserte datavasken er ferdig. Treff gjennomgås manuelt av personell på Kripas. Automatisert ansiktsgjenkjenning er innført og gjennomføres for samtlige søknader.

Informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning

Arbeidet med oppdatering av ledelsessystemet for sikkerhet i politiet pågår fortsatt. Policy for sikkerhet i politiet og etterfølgende etatsinstrukser er oppdatert:

- Ledelsessystem
- Sikkerhetsorganisering
- Personellsikkerhet
- IKT-sikkerhet
- Risikostyring av sikkerhet
- Fysisk sikring av politiets verdier
- Verdivurdering og klassifisering av informasjon.

Arbeidet med IKT-styringsmodell inklusive styring av IKT-sikkerheten, er videreført gjennom 2020. Det er i 2020 fattet beslutning om fremtidig styring og organisering av IKT-området. Innføring av endringene forventes startet i første halvår 2021. Når disse endringene er gjennomført forventes tidligere anmerkninger fra RR relatert til IKT-styring, samt de nye fra oktober 2019, å bli lukket.

Behandling av beslag i straffesaker

I resultatavtalene har enhetene fått i oppdrag å utarbeide praktiske rutiner som understøtter instruksverket på beslagsområdet samt særskilt tydeliggjøre påtalemyndighetens rolle når det gjelder beslutninger om å ta og oppheve beslag. Enhetenes tilbakemeldinger tilsier at dette er ivarettatt.

I løpet av 2020 har politidistriktene og relevante særorgan gjennomført risikoanalyser for området.

Med noen unntak knyttet til pandemien har det ved de underliggende enhetene vært gjennomført to årlige kontroller i tråd med instruksverket hvor det ikke meldes om avvik av betydning.

Beslag har vært et fokusområde for internkontroll i 2020 og vil også være det i 2021. Politiets fellestjenester har i 2020 fått i oppdrag å anskaffe egnede lokaler til forlenget lagring av beslag i straffesaker med en strafferamme på 6 år eller mer. Prosjektets gjennomføringsfase vil være i 2021 med sikte på drift for sentralt lager fra og med 2022.

Oppdrag om kartlegging av beslagsområdet var innarbeidet i resultatavtalen 2020 for Kripas og skal kunne ut i forslag til tiltak. Dette arbeidet vil fortsette i 2021.

På grunn av restriksjoner som følge av pandemien har ikke direktoratet gjennomført tilsyn med utvalgte politidistrikter og særorgan, slik som planlagt. På bakgrunn av dette kan ikke alle avvik anses som lukket. Politidirektoratet vil også i 2021 ha særskilt fokus på oppfølging og videreutvikling av Riksrevisjonens funn, samt generell utvikling av området.

Politiets behandling av våpensaker

Politidirektoratet anser alle Riksrevisjonens avvik, med unntak av avvik knyttet til våpen i dødsbo, for å være lukket. Arbeidet med å spore opp våpen i dødsbo har pågått siden desember 2018 med frist 31.12.2021. Politidirektoratet har gitt tydelige føringer til politidistriktene om å følge opp restanser på våpen i dødsbo. Pr. 31. desember 2020 var det registrert 21 932 våpenkort med død eier. Da målingene startet i desember 2018 var tallet 34 840. Reduksjonen er på 37 pst. Tallene går riktig vei, men det anses nå som lite realistisk å nå målet om å lukke dette avviket innen utgangen av 2021, bl.a. som følge av at 2020 har vært preget av pandemi og redusert muligheten for å drive aktiv kontrollvirksomhet. Videre er det mange svært gamle dødsbo, og nye kommer til ettersom våpeneiere dør. Arbeidet med å bygge ned restansene vil fortsette i 2021.

Arbeidsmiljø, sykefravær og ledelse

Turnover

Andelen fast ansatte som har valgt å fratre sin stilling grunnet overgang til annen virksomhet utenfor etaten beskrives som turnover. Medarbeidere er talt fra det tidspunktet de har sagt opp sin stilling, ikke når de eventuelt har gått ut i permisjon i

forkant. I tabellen under presenteres turnovertallene totalt for etaten samt for stillingskategoriene politi, jurist og sivile i perioden 2018-2020.

Tabell 13: Turnover i politiet, alle stillingskategorier²¹

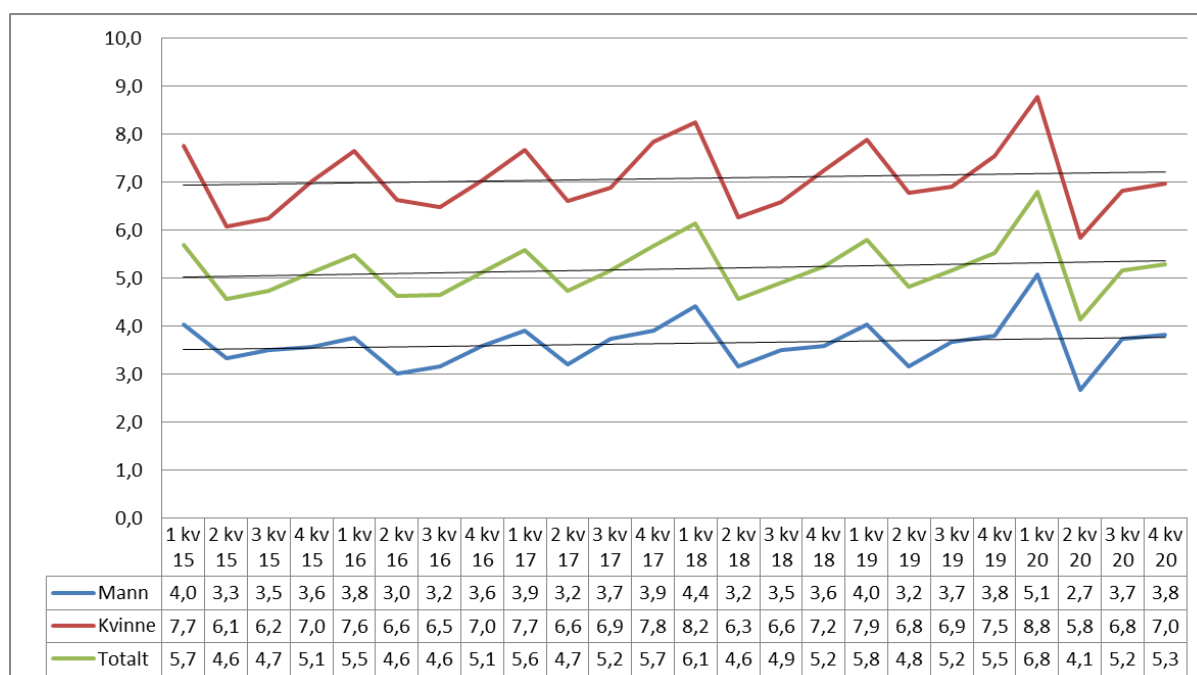
År	Politi	Jurist	Sivil	Total
2018	0,85 %	4,24 %	4,03 %	2, 17 %
2019	0,98 %	5,79 %	5,37 %	2,80 %
2020	1,06 %	5,56 %	4,46 %	2,44 %

Turnover for politiutdannede er betydelig lavere enn for øvrige ansattgrupper.

Det er kun beregnet turnover for de som slutter og forlater etaten. Det er et betydelig antall medarbeidere i løpet av et år som søker seg over til en stilling i en annen enhet i politiet. Medarbeidere som har sagt opp sin stilling for å tiltre stilling i PST er her telt som fratrådte i politiet.

Sykefravær

Når sykefraværet for 2020 (5,37 pst.) sammenlignes med 2019 (5,34pst.) er totalen nesten helt lik. Sykefraværetallet for særorgan har gått ned ca. 1 prosentpoeng, mulig pga mye hjemmekontor. Legemeldt sykefravær hos særorgan har også gått ned. Distriktenes tall har gått litt opp, fra 5,21 pst. til 5,55 pst.

Figur 10: Utvikling i sykefravær per kvartal, 2015-2020

Grafen viser sesongpåvirkninger – høyere sykefravær om vinteren og lavere om sommeren. Sykefraværet for 1. kvartal 2020 er det høyeste for 1. kvartal i perioden

²¹ Andel er beregnet av antall som får lønn pr. 31.12. eks. medarbeidere i foreldrepermisjon. Vikarer og midlertidige stillinger er telt med.

2015-2020. Dette kan delvis forklares ved at mange i politiet i denne perioden hadde fravær knyttet til smitte og karantene grunnet den pågående pandemien.

Inkluderende arbeidsliv

Politiet har som mål å være en inkluderende arbeidsplass og alle enheter er bedt om å innrette sitt rekrutteringsarbeid for å følge opp 5 prosent-målet i inkluderingsdugnaden. Ledere og ansatte har deltatt på seminarer i regi av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) om Inkluderingsdugnaden. Politiet har dessverre ikke lyktes med å bli med i traineeprogrammet, men vil jobbe målrettet med dette fremover.

Politiet har fått bekreftet at departementet at målene i inkluderingsdugnaden gjelder sivile stillinger i politiet. Politistillinger er i hovedsak holdt utenfor, da disse har særskilte krav som ikke er forenlig med nedsatt funksjonsevne og hull i CV. I 2020 er det ansatt 2 722 personer i politiet hvor det er registrert at 7 er ansatt med nedsatt funksjonsevne og 5 med hull i CV. Majoriteten av rekrutteringsprosessene er til politistillinger og tallet på ansatte med nedsatt funksjonsevne vil derfor ikke gi et riktig bilde. Det finnes ikke tall på fordeling av politistillinger og sivile stillinger, men det er grunn til å anta at rekrutteringer til sivile stillinger utgjør en liten del av totalen.

IA-avtalen

Den gjeldende IA-avtalen er fra 2019 – 2022, og målene er:

- Sykefraværet skal reduseres med 10 pst., sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.
- Frafallet i arbeidslivet skal reduseres.

Innsatsen skal målsettes mot bransjer og sektorer som har et stort sykefravær. Politiet- og lensmannsetaten er ikke blant prioriterte bransjer.

Mangfold

Politiet har en rolle i å beskytte alle grupper i samfunnet. For en god oppgaveløsning og for å skape legitimitet blant alle grupper i befolkningen er det viktig at politiet speiler befolkningssammensetningen.

Det ble i 2019 igangsatt et eget prosjekt i Oslo Politidistrikt kalt "rettferdig politi" som rulles ut for alle operative og vurderes videreført også nasjonalt i løpet av 2021. Kurset er et dialogbasert dagskurs med et særlig fokus på politiets dialog og møte med minoritetsungdom.

Politihøgskolen har over flere år arbeidet aktivt for å rekruttere flere søkere/studenter fra minoritetsgrupper til politiutdanningen. Tallene viser en gradvis økning av studenter med minoritetsbakgrunn, med en økning fra 12 pst. i 2015 til 15 pst. i 2018. Andelen gikk ned til 10 pst. 2019, men med et gledelig hopp til 15 pst. i 2020.

Prideparaden er et viktig symbol på større åpenhet og inkludering både innad i politiet og til publikum. Det har gradvis vært en økende oppslutning om paraden både blant politiansatte og publikum. I 2020 ble paraden gjennomført digitalt hvor bl.a. politiledere sendte inn sine hilsner på video. Politiet har også et samarbeid med Rosa kompetanse hvor det ble avholdt et digitalt seminar med tema kommunikasjon med innbyggere, hvor ca. 100 ansatte deltok.

Kjønnsbalanse

Politiet er avhengig av høy tillit i befolkningen for å få løst sine oppgaver og kjønnsbalanse er en del av dette bildet. Per 31.12.2020 var det totalt 46 pst. kvinner i politiet. Tallet har de siste årene ligget stabilt høyt, som er en effekt av målrettet arbeid med rekruttering til Politihøgskolen. Opptaket i 2020 viste tidenes høyeste andel av kvinnelige søkere med 54,6 pst. av søkerne, opp fra 47,9 pst. i 2018. 51,1 pst. av de som ble tatt opp er kvinner.

Det er forventet at god kjønnsbalanse på Politihøgskolen også vil bidra til flere kvinnelige ledere i etaten på sikt. For å få flere kvinner til å satse på ledelse, er det viktig med gode rollemodeller. Andelen kvinnelige topplederne i distriktene ligger per 31.12.20 på 50 pst. Mentoringprogrammet er et tiltak for blant annet å motivere flere kvinner til en lederkarriere som ble avsluttet i 2020. Til sammen har ca. 150 deltakere vært gjennom programmet. 71 pst. av adeptene er kvinner. Totalt for både mentorer og adepter ligger kvinneandelen på 53 pst. Alle programmene er evaluert med gode tilbakemeldinger. Deltakerne oppgir bl.a. at mange opplever å være mer kvalifisert for ledelse. Flere har også søkt en eller fler lederstillinger. Flere effekter av programmet forventes på sikt.

I overordnet plan for kjønnsbalanse i lederstillinger er det satt mål om 30 pst. kvinnelige ledere i politistillinger, og 40 pst. ledere totalt innen 2022. Alle distrikter og særorganer har utarbeidet egne tiltak som følges opp lokalt for å nå målsetningen. Som et resultat av dette arbeidet, ser vi en jevn økning de siste årene med en andel på 37 pst. per 31.12.20. I politistillinger er det et tilsvarende mønster med en økning fra 16 pst. i 2015 til 24 pst. i 2020.

Tabell 14: Kjønnsfordelingen i politiet per 31.12.19²²

Stilling	Kvinner	Menn	Andel kvinner
Jurister	599	352	61 %
Politi	3881	7 460	33 %
Sivile	4 112	2 136	66 %
Totalt	8 235	9 523	46 %
Ledere med personalansvar	Kvinner	Menn	Andel kvinner
Jurister	69	67	51 %
Politi	265	852	24 %
Sivile	323	205	61 %
Totalt	657	1 124	37 %

Kompetanse- og lederutvikling

Politiet har siden 2018 arbeidet med å utvikle en kompetanse- og kunnskapsstrategi, og i 2019 var denne på høring i etaten og hos samarbeidsaktører. Kompetanse- og kunnskapsstrategien skal understøtte virksomhetsstrategiens målbilde og innsatsområder. Formålet er å gi føringer for *hva* slags kompetanse og kunnskap politiet trenger i fremtiden for å løse sine oppgaver og samfunnsoppdraget. Strategien skal *gi rammer og retning* for arbeidet med kompetanse- og kunnskapsutvikling innen fagområdene. Planlagt ferdigstillelse av strategien er våren 2021 og det skal ses til

²² Antall medarbeidere inkludert medarbeidere i foreldrepermisjon. Tallene er oppdatert pr. 15.3.2021. Tallene for 3 av enhetene i politiet er ikke kvalitetssikret. Noe avvik kan derfor forekomme.

behandlingen av Politimeldingen. En effekt av dette utviklingsarbeidet er økt brukerinnsikt. Publikum, samarbeidspartnere og over 100 medarbeidere i etaten har gitt innspill på behov og ønsker. Det kan også sies av oppmerksomheten for og forståelsen av kompetanse og kunnskap som fagfelt har økt gjennom dette utviklingsarbeidet.

Bedre ledelse og styrket ledelseskultur

God styring og ledelse er en forutsetning for nødvendig samhandling og tilfredsstillende resultatoppgjørelse. God ledelse bidrar også til utvikling av en kultur preget av åpenhet og et aktivt medarbeiderskap. Effekten av tiltak må sees over tid og måles blant annet i de årlige medarbeiderundersøkelsene og på måloppnåelse innen kjønnsbalanse.

Eksempler på utviklingsaktiviteter i 2020 er mentoringprogram, program for førstelinjeledere og ledergruppeutvikling. Det er utviklet et felles konsept for ledergruppeutvikling i politiet som ble tatt i bruk fra 2020. I denne sammenheng ble det gitt opplæring i ledergruppeutvikling til 40 interne ressurser som skal ta del i utviklingsarbeidet. Forventet effekt av tiltaket er redusert konsulentbruk på sikt.

Nyansattprogrammet i politiets læringsportal, *Ransel*, ble i 2020 utvidet med et læringsløp spesielt tilpasset for nye ledere.

Fokus på etisk bevisst ledelse ble styrket i 2020, og det er laget lederopplæring innen dette temaet.

Varslinger om kritikkverdige forhold

Det ble i siste kvartal 2020 gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse i politiet knyttet til seksuell trakassering. Undersøkelsen avdekket at 6,6 pst. av de ansatte har opplevd dette i ulik form. Det er nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som jobber med å utarbeide tiltak på etatsnivå (lederopplæring, holdningskampanje m.m). Det viktigste forebyggende arbeidet foregår lokalt i etaten. Handlingsplaner og tiltak knyttet til forebygging og håndtering av seksuell trakassering følges opp i resultatavtaler og styringsdialog med distrikt og særorgan. Etaten har satt i verk enkelttiltak før undersøkelsen og disse intensiveres og videreføres der vi ser at det virker. Undersøkelsen skal gjentas i løpet av en to års periode.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Tilliten til politiet og samfunnsstrukturene i Norge er i en særstilling internasjonalt, og befolkningen følger seg trygge i samfunnet de bor i. Det er et godt utgangspunkt for å videreutvikle politiet. Samtidig ser vi at antidemokratiske strømninger og et tøffere debattklima med større innslag av voldelige handlinger, får stadig større plass i etablerte demokratier rundt oss.

I politiets egen trusselvurdering legges det til grunn at trusselbildet knyttet til offentlig ro, orden og tryggheten i samfunnet, påvirkes av både globale og lokale faktorer. Pandemier og smitteutbrudd har historisk sett vært en katalysator for store samfunnsendringer. Verdensomspennende bevegelser som Black Lives Matter, reaksjonene på brannen i flyktningeleiren Moria, det amerikanske presidentvalget, engasjerer og mobiliserer mange²³, også i Norge. Politiets mulighet til å løse samfunnsoppdraget fremover henger tett sammen med utviklingen i samfunnet rundt oss, særlig utviklingen innen kriminalitet, teknologi og endringer i samfunnsstrukturene.

I 2020 satte pandemien både politiet og samfunnet som helhet i en ny situasjon. Pandemien påvirket behovet for polititjenester og politiets kapasitet til drift og utvikling på kort sikt. Samtidig er det usikkerhet knyttet til de langsiktige konsekvensene av pandemiens påvirkning på samfunnet. Vi forventer at pandemien vil påvirke kriminalitetsutviklingen på flere områder. Samtidig er det en risiko for en økning i saksomfanget innen sivil rettspleie etter hvert som de økonomiske støtteordningene forsvinner. Det legges derfor til grunn at ringvirkningene av pandemien vil merkes også i årene fremover.

Kriminalitets- og sikkerhetsutfordringer

Kriminalitets- og sikkerhetsutfordringene i Norge preges av utviklingen i det globaliserte samfunnet rundt oss og påvirkes av ulike forhold. Politiet har over tid sett en utvikling med økning i kriminalitet og saker som er mer komplekse – med et mer alvorlig og sammensatt, digitalt og internasjonalt bevisbilde. Stadig mer av kriminaliteten foregår i det digitale rom. Dette er ressurskrevende å håndtere og driver opp behovet for mer spesialisert kompetanse, teknologiinvesteringer og spesialisert samarbeid.

I 2020 har politiet utarbeidet Politiets trusselvurdering. I trusselvurderingen tar vi for oss et utvalg av kriminalitetstrusler. Disse er valgt ut både på grunn av alvorlighet og fordi politiet vurderer at utviklingen er negativ. Dette er første gang etter politireformen at politiet utarbeider en åpen trusselvurdering, og vi planlegger å gjøre dette hvert år.

Trusselvurderingen er utarbeidet på et overordnet nivå. Vurderingene er fremtidsrettet for å kunne danne grunnlag for planlegging og prioritering av tiltak som skal forebygge og bekjempe kriminalitet. Politiets trusselvurdering følger som vedlegg til årsrapporten.

Økt behov for kriseberedskap og innsats

Det er høye forventninger til politiets kriseberedskap og innsats i hele landet. Det er hyppig behov for innsats som følger av hendelser og situasjoner utledet av klima- og miljøutfordringer. Katastrofen på Gjerdrum i romjulen 2020, ble en påminnelse på hva politiet må forberede seg på i årene som kommer. Det antas dermed et økt behov for kriseinnsats i tiden fremover, som bidrar til økt press på politiets ressurser.

²³ Politiets trusselvurdering 2020

Politiets kompetansebehov

Politiet opplever et press på ressurser og kompetanse som følge av endringene i kriminalitetsbildet. Det er utfordrende å avveie behovet for å bekjempe alvorlig kriminalitet opp mot forventninger om lokal tilstedeværelse.

I 2020 nådde politiet på nasjonalt nivå, kravet om to polititjenestemenn per tusen innbyggere. Dette er en styrking av politiets operative evne.

Likevel er det en utfordring at stadig mer av politiets kompetansesammensetning er bestemt av overordnede budsjettføringer. Etaten er nå underlagt føringer og krav som binder kapasitet til politistillinger, påtalejurister og stillinger innen sivil rettspleie. På kort sikt er dette med på å styrke politiets leveransekapasitet innenfor disse områdene. På lang sikt er det imidlertid en risiko for at vi vil sitte igjen med feil kompetansesammensetning til å løse alvorlig kriminalitet. Det vil være behov for mer spisset kompetanse etter hvert som kriminalitetsbildet endres. Dette gjelder særskilt for politiets mulighet til å etterforske IKT-kriminalitet, som påpekt også av Riksrevisjonen i deres evaluering av området.

Arbeid med en kompetanse- og kunnskapsstrategi skal gi politiet et bedre grunnlag for å inneha riktig kompetanse og kunnskap, slik at oppgaver og samfunnsoppdraget løses best mulig også i fremtiden. Strategien er planlagt ferdigstilt våren 2021.

Økonomisk fremtidsbilde

Politiets rammer har økt markant de senere år, også i 2020, men midler er i stor grad øremerket satsinger og økte ambisjoner. Samtidig er det stilt store krav til effektivisering gjennom bl.a. ABE-reformen. På tross av økte budsjetter er den økonomiske situasjonen i politiet presset, og situasjonen forventes forverret i årene som kommer. Krav til effektivisering er forventet å øke. Videre er behovet for modernisering og utvikling stort innenfor en rekke tjenesteområder. Svakere utsikter for norsk økonomi, som også vil påvirkes av den pågående pandemien, tilsier at det må forventes en fremtidig lavere budsjettvekst og mindre rom for større satsinger.

Det er stort press på ressurser i driften, særlig i politidistriktene. Oppgaveporteføljen er bred, med en rekke krav til tjenestene. Dette skaper press på utviklingskapasiteten og begrenser hvor mye som investeres i utvikling. Samtidig er kravet til utvikling betydelig, med høyt innslag av øremerkede prosjekter og andre oppdrag.

Satsing på økt politibemanning har tilført kapasitet i etaten, men eget måltall for stillinger skaper samtidig press i økonomien når større deler av de faste utgiftene ikke kan frigjøres for å møte effektiviseringskrav eller foreta investeringer i teknologi og materiell. Når det økonomiske handlingsrommet er redusert, utsettes investeringer, blant annet i utstyr og materiell, for å møte presset på ressurser i driften. Det gjør at etterslepet øker.

Etaten har i 2020 hatt fokus på kostnadskontroll og bedre økonomistyring. En stram økonomi gir behov for strenge prioriteringer. Videre vil det være behov for kontinuerlig fokus på effektiviseringstiltak, realisering av gevinster samt sikre god og effektiv drift. Politiet må forberede seg på nedgang i budsjetttrammene, med tiltak som også kan redusere tjenestene.

6. Årsregnskapet 2020

Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2020

Formål

Politi- og lensmannsetaten er en virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet.

Etaten utgjør et sentralt ledd i samfunnets samlede innsats for å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser. Med døgnskuttinuerlig tjeneste, beredskapsressurser, mobilitet og desentralisert lokalisering er politiet et av fellesskapets viktigste redskaper i arbeidet for et trygt samfunn. Politiet har også ansvaret for flere forvaltningsoppgaver og sivil rettspleie.

Bekreftelse

Årsregnskapet for 2020 er avgitt i henhold til kontantprinsippet. Relevante styrende dokumenter er Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, med tilhørende rundskriv samt Bevilgningsreglementet.

Det bekreftes at årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler, gjeld og mellomværende med staten.

Mellomværende med statskassen per 31. desember 2020 utgjorde 488 mill. kroner. Dette består i hovedsak av skyldig skattetrekk.

Vurderinger av vesentlige forhold

Tildeling og mindreutgift i 2020

Politi- og lensmannsetatens samlede tildeling var i 2020 20,6 mrd. kroner (kap. 400, 440, 442 og 448). I tillegg mottok politiet refusjoner fra folketrygden. Mottatte og avgitte belastningsfullmakter samt inntekter knyttet til bl.a. utførte politioppdrag og salg av utstyr påvirket også politiets totale disponible ramme i 2020.

Det er i 2020 en overførbar mindreutgift på 1000 mill. kroner som søkes overført til 2021, jf. note B. Mindreutgift under kap. 440, post 01 Driftsutgifter utgjør 661 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes flere forhold. Ettersom 2019 var et år hvor samtlige enheter meldte om stramme rammer og utfordringer i 2020, hadde etaten fokus på kostnadskontroll og strammere styring av økonomien i 2020. Videre har koronapandemien påvirket ressursbruken. Politiet har fått økte tildelinger gjennom året bl.a. til forsterkningsressurser utplassert i politidistriktene. Forsterkningsressursene er fortsatt midlertidig utplassert i politidistriktene og vil kreve ressurser også i 2021. Det er også holdt tilbake midler i 2020 for å håndtere både forventede og uforutsette utgifter knyttet til forsterkningsressursene i 2021. Generelt har pandemien også ført til at noe aktivitet og økonomiske forpliktelser er forskjøvet til 2021.

Driftsutgifter og utgiftsførte investeringer

Den største utgiftsposten for politiet er knyttet til utbetalinger til lønn. I 2020 utgjorde lønnsutbetalinger (inkl. arbeidsgiveravgift, pensjonsutgifter, refusjoner og andre ytelser) om lag 14,5 mrd. kroner, noe som utgjør om lag 76,2 pst. av totale utgifter til drift i 2020. I politidistriktene utgjør personellutgifter om lag 80 pst. av totale driftsutgifter, dvs. en økning sammenlignet med 2019 tilsvarende om lag 260 mill. kroner.

Gjennomsnittlig lønnsutgifter per årsverk utgjorde 868 368 kroner i 2020, dvs. en økning sammenlignet med 2019 tilsvarende om lag 3,8 pst.

Andre utbetalinger til drift utgjør om lag 4,5 mrd. kroner i 2020, jf. note 3. Av dette er om lag 1,8 mrd. kroner knyttet til utgifter til eiendom, bygg og anlegg (EBA). Sammenlignet med 2019 har det vært en netto økning i EBA-utgifter tilsvarende om lag 17 mill. kroner sammenlignet med 2019. Det har imidlertid vært en økning i husleieutgifter og utgifter til vedlikehold av egne bygg og anlegg tilsvarende om lag 42 mill. kroner, men mindreutgifter bl.a. knyttet til energibruk har ført til lavere netto økning i EBA-utgiftene.

Utbetalinger til investeringer utgjør om lag 602 mill. kroner i 2020, en reduksjon sammenlignet med 2019 på om lag 340 mill. kroner.

Salgsinntekter og refusjoner

Samlet utgjør innbetalinger fra drift om lag 902 mill. kroner i 2020. Sammenlignet med 2019 tilsvarer dette en nedgang på om lag 16 mill. kroner.

Gebyrinntekter utgjorde i 2020 om lag 514 mill. kroner, en nedgang tilsvarende om lag 58 mill. kroner sammenlignet med 2019. Koronapandemien har ført til reduserte inntekter knyttet til pass og reisebevis, mens behandlingsgebyr knyttet til statsborgerskapsaker har økt.

Innbetalinger fra tilskudd og overføringer utgjør om lag 86 mill. kroner i 2020, en nedgang tilsvarende om lag 14 mill. kroner fra 2019. Størsteparten av endringen skyldes lavere tilskudd fra andre statlige virksomheter, tilsvarende om lag 9 mill. kroner. Tilskudd fra EU er redusert med om lag 4 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Øvrige salgs- og leieinnbetalinger har økt med om lag 55 mill. kroner. Generelt har det som følge av koronapandemien vært en nedgang i salgsinntekter i 2020 knyttet til bl.a. kantinedrift og privatbetalte oppdrag. Hovedårsaken til økningen sammenlignet med 2020 skyldes oppgjør fra leverandør i forbindelse med løsning for pass og ID-kort på 88 mill. kroner.

Politihøgskolens virksomhet sto for 28,75 mill. kroner av salgsinntektene i 2020. I all hovedsak er dette knyttet til drift av overnatting og kantinedrift.

Revisjonsordning

Regnskapet revideres av Riksrevisjonen og revisjonsberetning forventes innen 1. mai 2021.

Oslo 11.03.2021

Marie Benedicte Bjørnland

politidirektør

Prinsippnote til årsregnskapet 2020

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillinger.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Virksomheten har et unntak fra økonomiregelverket som gjelder bruk av kredittkort til uttak av kontanter i Kripos og Politiets Utlendingsenhet. Unntaket er gyldig til 31.12.2023.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank.

Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen *Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen* bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen *Spesifisering av bokført avregning med statskassen*. Noten viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindreutgift
0440	Politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	19 005 983 000	18 373 715 862	632 267 138
0440	Politi- og lensmannsetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	110 855 000	95 895 457	14 959 543
0440	Politi- og lensmannsetaten	22	Søk etter omkomne	A,B	11 285 000	8 835 429	2 449 571
0440	Politi- og lensmannsetaten	23	Sideutgifter ifbm sivile gjøremål	A,B	30 000 000		30 000 000
0440	Politi- og lensmannsetaten	25	Retur av asylsøkere	A,B	37 835 000	30 884 541	6 950 459
0440	Politi- og lensmannsetaten	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	542 182 000	223 318 703	318 863 297
0440	Politi- og lensmannsetaten	48	Tildeling fra EUs indre sikkerhetsfond	A,B	92 100 000	16 244 926	75 855 074
0440	Politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd	A	9 900 000	9 484 125	415 875
0440	Politi- og lensmannsetaten	73	Internasjonale forpliktelser	A	154 635 000	123 935 597	30 699 404
0442	Politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	642 023 000	613 285 233	28 737 767
0448	Grensekommisæren	01	Driftsutgifter	A,B	6 078 000	5 907 397	170 603
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	5 081 000	4 186 042	894 958
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting	A,B	3 410 000	2 235 471	1 174 529
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	2 933 772	
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	34 150 920	
0444	Politets sikkerhetstjenester	01	Driftsutgifter	B	0	5 351 648	
0445	Riksadvokatembetet	01	Driftsutgifter	B	0	381 244	
0466	Særskilte straffesaksutgifter - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	2 010 857	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets n	71	Erstatningsansvar m.m.	B	0	7 474 017	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets n	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning	B	0	24 344 441	
0858	Barn-, ungdoms- og familiedirektoratet	01	Driftsutgifter	B	0	842 773	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	715 523 292	
Sum utgiftsført					20 651 367 000	20 300 941 748	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Diverse inntekter JD	A,B	2 150 000	1 537 970	-612 030
3440	Politi- og lensmannsetaten	01	Gebyr - pass og våpen	A	227 493 000	193 510 013	-33 982 987
3440	Politi- og lensmannsetaten	02	Refusjoner mv.	A,B	259 583 000	216 102 025	-43 480 975
3440	Politi- og lensmannsetaten	03	Salgsinntekter	A,B	37 756 000	119 016 875	81 260 875
3440	Politi- og lensmannsetaten	04	Gebyr - vakselskaper	A,B	1 976 000	1 375 817	-600 183
3440	Politi- og lensmannsetaten	06	Gebyr - utlendingssaker	A	361 178 000	319 145 416	-42 032 584
3440	Politi- og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål	A,B	1 107 429 000	105 161	-1 107 323 839
3440	Politi- og lensmannsetaten	08	Refusjoner fra EUs grense og visumfond	A	30 998 000	18 795 164	-12 202 836
3442	Politi- og lensmannsetaten	02	Diverse inntekter	A,B	18 590 000	21 527 066	2 937 066
3442	Politi- og lensmannsetaten	03	Inntekter fra Justissektorens kurs og øvingssenter	A,B	6 503 000	7 187 756	684 756
5605	Renteinntekter til staten	83	Av alminnelige fordringer		0	7 466	
5309	Tilfeldige inntekter for staten	29	Gruppeliv		0	22 155 000	
5309	Tilfeldige inntekter for staten	29	Ymse		0	23 913 427	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	1 663 604 465	
Sum inntektsført					2 053 656 000	2 607 983 621	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						17 692 958 127	
Kapitalkontoer							
60094201	Norges Bank KK /innbetalinger					1 722 018 734	
60094202	Norges Bank KK/utbetalinger					-19 454 652 404	
704475	Endring i mellomværende med statskassen					39 675 544	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2020	31.12.2019	Endring
6280	Vega Kommune, leieboerinnskudd				800 000	800 000	0
704475	Mellomværende med statskassen				-488 118 788	-527 794 331	39 675 544

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0400 01		5 081 000	5 081 000
0400 23	2 200 000	1 210 000	3 410 000
0440 01	59 765 000	18 946 218 000	19 005 983 000
0440 21		110 855 000	110 855 000
0440 22	1 849 000	9 436 000	11 285 000
0440 23		30 000 000	30 000 000
0440 25		37 835 000	37 835 000
0440 45	127 652 000	414 530 000	542 182 000
0440 48		92 100 000	92 100 000
0440 70		9 900 000	9 900 000
0440 73		154 635 000	154 635 000
0442 01	6 504 000	635 519 000	642 023 000
0448 01	317 000	5 761 000	6 078 000
	198 287 000	20 453 080 000	20 651 367 000
3400 01		2 150 000	2 150 000
3440 01		227 493 000	227 493 000
3440 02		259 583 000	259 583 000
3440 03		37 756 000	37 756 000
3440 04		1 976 000	1 976 000
3440 06		361 178 000	361 178 000
3440 07		1 107 429 000	1 107 429 000
3440 08		30 998 000	30 998 000
3442 02		18 590 000	18 590 000
3442 03		6 503 000	6 503 000
		2 053 656 000	2 053 656 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og timelønn for november 2020*	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0400 01	5 %	894 958		894 958	-612 030	0			282 928	254 050	254 050
0400 23	"kan overføres"	1 174 529		1 174 529		0			1 174 529	4 010 000	1 174 529
0440 01	5 %	632 267 138	16 979 870	615 287 268	37 179 627	0		8 639 892	661 106 787	947 310 900	661 106 787
0440 21	5 %	14 959 543		14 959 543		0		64 234	15 023 777	5 542 750	5 542 750
0440 22	"kan overføres"	2 449 571		2 449 571		0			2 449 571	21 436 000	2 449 571
0440 23	5 %	30 000 000	35 411 207	-5 411 207		0			-5 411 207	1 500 000	0
0440 25	"overslagsbevilgning"	6 950 459		6 950 459		0			<i>Ikke aktuell</i>		
0440 45	"kan overføres"	318 863 297	96 460 961	222 402 336		0		132 379	222 534 716	743 025 000	222 534 716
0440 48	"kan overføres"	75 855 074		75 855 074		0			75 855 074	92 100 000	75 855 074
0442 01	5 %	28 737 767		28 737 767	3 621 821	0		654 378	33 013 965	31 775 950	31 775 950
0448 01	5 %	170 603		170 603		0			170 603	288 050	170 603
										Mulig overførbart beløp	1 000 864 029

*Denne kolonnen er kun aktuell for virksomheter som er lønnskunde av DFØ og som er berørt av omleggingen av utbetalingsløsningen i DFØ. DFØ har i 2020 endret utbetalingsløsningen for overtid, reisetid og timelønn. Dette medfører at virksomheter som er lønnskunder av DFØ for regnskapsåret 2020 vil utbetale overtid for 13 måneder (november og desember 2019 og januar til november 2020). Berørte virksomheter har fått fullmakt til å overskride bevilgning i 2020 tilsvarende engangseffekten knyttet til omlegging av utbetalingsløsningen i DFØ.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3440 07	-1 107 323 839	1 141 872 410	34 548 572

Oversikt belastningsfullmakter avgitt til andre virksomheter på kap.post 0440.01

	Kap/post	Bevilget	Regnskapsført pr. 31.12.2020
Statens innkreivingsentral - SI - drift av PLØS, CI og RIM.	0440 01	1 750 000	1 356 958 Ref. brev av 09.01.2020 19/28743-3
Kriminalomsorgsdirektoratet - Omvendt voldsalarm + Prosjekt ESAS	0440 01	6 435 000	5 342 682 Ref. brev av 29.05.2020 20/69478-2 og 06.01.2021 19/47285
Domstoladministrasjonen	0440 01	11 050 000	10 280 230 Ref. brev av 29.05.2020 20/69478-1

Sum 0440.01 19 235 000 16 979 870

Følgende midler er overført til Brønnøysundregistrene

Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	0440 23	30 000 000	35 411 207 Ref. brev av 14.01.2021 19/31485-12
--	---------	------------	--

Følgende midler er overført ifbm bygging av datasenter til

Politiets sikkerhetstjeneste - PST	0440 45	47 853 511	16 383 633	Belastningsfullmakt med begrenset tilgang
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap - DSB	0440 45	97 931 979	80 077 328	Belastningsfullmakt med begrenset tilgang
Samlet	0440 45	145 785 490	96 460 961	

Følgende midler er overført til Skatteetaten - SI

Ref samarbeidsavtale ang. innkreving (april 2013) - Namsmannen og bøter.	3440 07	1 107 429 000	1 141 872 410	Ref. brev av 06.01.2020 20/1690-1
--	---------	---------------	---------------	-----------------------------------

		Regnskapsført pr.		
<u>Oversikt belastningsfullmakter mottatt fra andre virksomheter</u>		Bevilget	31.12.2020	
PST - Politiets sikkerhetstjenester	0444 01	6 780 000	5 351 648	Dokumentasjon oppbevares hos PST pga. konfidensialitet.
Riksadvokaten	0445 01	381 244	381 244	Ref. brev av 27.10.2020 2020/00322-006 SHE025
Buudir - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet - Kompetanseteam - til POD	0858 01	817 000	842 773	Ref. brev av 31.03.2020 2019/56991-8
		7 978 244	6 575 665	

		Regnskapsført pr.		
<u>Andre tildelinger ihht. Tildelingsbrev 2020</u>		Bevilget	31.12.2020	
Forliksråd og andre domsutgifter	0414 01	generell	2 933 772	Ref. Tildelingsbrev 2020
Forliksråd og andre domsutgifter	0414 21	generell	34 150 920	Ref. Tildelingsbrev 2020
Særs kilte straffesaksutgifter	0466 01	generell	2 010 857	Ref. Tildelingsbrev 2020
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdighetsvederlagsordning	0471 71	generell	7 474 017	Ref. Tildelingsbrev 2020
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdighetsvederlagsordning	0471 72	generell	24 344 441	Ref. Tildelingsbrev 2020

Mer- og mindreinntekter (-) i henhold til merinntektsfullmakt pr. 31.12.2020

Refusjoner	3440 02	-43 480 975
Salgsinntekter	3440 03	81 260 785
Gebyr - vaktelskaper	3440 04	-600 183
Sum merinntekter 3440		37 179 627

Politihøyskolen	3442 02	2 937 066
Politihøyskolen	3442 03	684 756
Sum merinntekter 3442		3 621 821

Justis- og beredskapsdepartementet	3400 01	-612 030
Sum mindreinntekter 3400		-612 030

Kommentar til overføring av midler fra 2020 til 2021

For overføring av midler fra 2020 til 2021 er 5% regelen (5% av årets tildelinger) benyttet på alle poster, med unntak av 0400.23, 0440.22, 0440.25, 0440.45 og 0440.48. Post 0440.25 er ikke overførbar. Post 0400.23, 0440.22, 0440.45 og 0440.48 er overført i sin helhet.

Oppstilling av artskontorrapportering 31.12.2020

	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	514 136 408	572 060 992
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	86 095 367	99 718 267
Salgs- og leieinntekter	1	297 432 173	241 777 757
Andre inntekter	1	4 749 636	4 997 557
<i>Sum inntekter fra drift</i>		902 413 583	918 554 574
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	14 453 124 956	14 196 364 177
Andre utbetalinger til drift	3	4 522 937 931	4 532 543 045
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		18 976 062 887	18 728 907 222
Netto rapporterte driftsutgifter		18 073 649 304	17 810 352 649
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	54 411	32 052
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		54 411	32 052
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	602 362 113	942 519 124
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	1 616 755	693 238
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		603 978 868	943 212 362
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		603 924 457	943 180 310
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	23 913 427	9 896 764
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		23 913 427	9 896 764
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	9 533 965	4 564 810
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		9 533 965	4 564 810
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		22 155 000	21 775 611
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		1 663 604 465	1 634 053 747
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		715 523 292	620 480 039
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-970 236 172	-1 035 349 319
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		17 692 958 127	17 712 851 685
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2020	2019
Fordringer		6 104 180	8 207 344
Kontanter		3 029 423	2 025 719
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-485 321 518	-493 715 710
Skyldige offentlige avgifter		-5 144 667	-2 291 417
Annen gjeld		-6 786 206	-42 020 267
Sum mellomværende med statskassen	8	-488 118 788	-527 794 331

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyr pass og reisebevis - norske statsborgere	150 411 361	284 524 055
Gebyr nasjonalt ID-kort	9 290 330	0
Gebyr reisebevis - utenlandske statsborgere	8 235 543	9 350 285
Behandlingsgebyr statsborgerskap	111 419 895	37 572 050
Gebyr oppholdstillatelse	36 826 536	69 893 061
Statsborgerskap	-45 400	-20 000
Gebyr permanent oppholdstillatelse	53 472 910	37 839 950
Gebyr søknad om arbeidstillatelse	57 048 900	52 670 700
Gebyr familieinnvandringstillatelse	57 503 133	53 545 450
Gebyr oppholdstillatelse - mennesk. hensyn og MUF	161 700	203 500
Gebyr studenter, forskere og au pairer	-19 000	7 400
Visum	186 123	46 067
Våpengebyrer	25 572 779	21 986 245
Gebyr oppholdskort	2 590 618	2 547 671
Gebyr kontroll av vakselskap - søknad	85 725	116 350
Gebyr kontroll av vakselskap - endring	322 337	553 735
Gebyr kontroll av vakselskap - dokument og vandel	663 870	417 200
Gebyrer kontroll av Vakselskaper - besøkskontroll	290 660	706 595
Gebyrer Vakselskaper - purregebyr	13 225	6 740
Gebyr Notarius Publicus	105 161	93 938
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	514 136 408	572 060 992
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	50 063 764	59 159 945
Tilskudd fra EU	33 362 820	36 917 990
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	15 000	1 138 227
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	2 130 427	302 105
Andre tilskudd og overføringer	523 356	2 200 000
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	86 095 367	99 718 267

Note 1 Innbetalinger fra drift forts.

<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt PHS, 25%	2 607 846	5 569 553
Salgsinntekt PHS, 15%	155 521	559 530
Salgsinntekt PHS, 12%	1 467 116	6 709 558
Salgsinntekt PHS, 25% alkohol	479 200	2 121 896
Salgsinntekt egendrevne kantiner 25%	3 469 669	7 001 483
Salgsinntekt egendrevne kantiner 15 %	782 918	287 743
Salgsinntekt PHS, avgiftsfri	9 870 754	15 854 069
Salgsinntekt helse, unntatt avgiftsplikt	14 481 509	13 970 351
Salgsinntekt transport, unntatt avgiftsplikt	27 391 653	18 175 681
Salgsinntekt privatbetalte oppdrag, unnt. avg.pl.	7 918 449	40 960 811
Salgsinntekt annet, unntatt avgiftsplikt	73 735 114	62 814 873
Internsalg, unntatt avgiftsplikt	6 274 912	17 167 745
Tilfeldige inntekter, unntatt avgiftsplikt	100 515 460	8 066 264
Skadeerstatninger biler og kjøretøy, unnt. avg.pl.	4 124 178	9 386 886
Avsavnsgodtgjørelse, unntatt avgiftsplikt	231 965	485 431
Vrakpant, unntatt avgiftsplikt	162 450	159 175
Studentinnbetalinger, unntatt avgiftsplikt	4 144 121	4 086 076
Eksterne prosjektmidler, unntatt avgiftsplikt	12 491 571	12 488 576
Hus-/fremleieinntekter, statens bygg	780 251	162 718
Hus-/fremleieinntekter, egne/andre leide bygg	22 362 013	12 253 005
Annen leieinntekt	3 985 502	3 496 333
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	297 432 173	241 777 757
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	639 316	1 908 959
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	4 110 320	3 088 598
<i>Sum andre innbetalinger</i>	4 749 636	4 997 557
Sum innbetalinger fra drift	902 413 583	918 554 574

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	11 829 436 916	11 567 400 798
Arbeidsgiveravgift	1 663 604 465	1 634 053 747
Pensjonsutgifter*	1 316 554 299	1 249 161 437
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-575 091 089	-498 100 601
Andre ytelser	218 620 364	243 848 797
Sum utbetalinger til lønn	14 453 124 956	14 196 364 177
Antall utførte årsverk**:	16644	16971

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2020 er 14 prosent og uforandret fra 2019.

****Nærmere om antall utførte årsverk**

For 2019 og tidligere år ble det benyttet lønnede årsverk unntatt foreldrepermisjoner. For 2020 er denne endret til at man bruker antall utførte årsverk jfr. Kommunal- og moderniseringsdepartementets skriv av 27.11.2019 PM-2019-13. Dersom man hadde brukt samme metode i 2019 ville antall utførte årsverk ha vært 16 487

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	1 478 165 151	1 443 441 768
Vedlikehold egne bygg og anlegg	8 333 377	1 496 425
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	33 770 235	41 794 115
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	299 501 338	315 683 764
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	221 762 033	126 231 462
Mindre utstyrsanskaffelser	496 851 707	477 488 461
Leie av maskiner, inventar og lignende	351 547 186	275 694 320
Kjøp av konsulenttenester*	383 685 303	344 217 945
Kjøp av andre fremmede tjenester*	477 258 401	546 044 352
Reiser og diett	125 539 191	256 719 957
Øvrige driftsutgifter	646 524 009	703 730 477
Sum andre utbetalinger til drift	4 522 937 931	4 532 543 045

***Nærmere om kjøp av konsulenttenester og andre fremmede tjenester**

I 2019 ble kjøp av fremmede tjenester fordelt på 2 linjer i noten, en linje for kjøp av konsulenttenester og en linje for andre fremmede tjenester. Ved en inkurie ble leie av vikarer feilaktig plassert under kjøp av konsulenttenester i stedet for andre fremmede tjenester. I årets note har man derfor tatt hensyn til denne feilplasseringen, og har rettet opp tallene for 2019, slik at sammenligningstallene mellom 2019 og 2020 blir korrekte.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	7 466	17 144
Valutagevinst	46 945	14 908
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	54 411	32 052

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	1 500 409	654 355
Valutatap	84 212	5 016
Annen finansutgift	32 135	33 868
Sum utbetaling av finansutgifter	1 616 755	693 238

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	69 359 185	26 709 807
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	303 934 857	640 902 674
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	229 068 070	274 906 642
Sum utbetaling til investeringer	602 362 113	942 519 124

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige inntekter for staten - sivil rettspleie	23 913 427	9 896 764
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	23 913 427	9 896 764

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilskudd til ideelle organisasjoner	9 446 861	4 500 000
Tilskudd til utlandet	87 104	64 810
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9 533 965	4 564 810

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2020 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	21 283 693	0	21 283 693
Andre fordringer	6 904 180	6 104 180	800 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende	324 254 115	3 029 423	321 224 692
Sum	352 441 988	9 133 603	343 308 385
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-291 196 541	0	-291 196 541
Skyldig skattetrekk	-485 321 518	-485 321 518	0
Skyldige offentlige avgifter	-5 201 431	-5 144 667	-56 764
Annen kortsiktig gjeld	-327 860 559	-6 786 206	-321 074 353
Sum	-1 109 580 049	-497 252 390	-612 327 658
Sum	-757 138 061	-488 118 788	-269 019 273
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B			

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Balanseført verdi 31.12.2020						0
* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.						

Kommentar til annen kortsiktig gjeld

Innbetalt akonto fra kunder med beløp kr 3.767.587 er ikke hensyntatt i kundefordringer, da disse inngår under annen kortsiktig gjeld.

Kommentar til beslaglagte midler - bankinnskudd

Beslaglagte kontanter i forbindelse med straffesaker er hensyntatt under bankinnskudd og kontanter med til sammen kr 320.934.692,-.

Tilsvarende beløp er ført under annen kortsiktig gjeld.

Når dom er avgjort, blir de beslaglagte midlene inntektsført til Staten, alternativt tilbakeført opprinnelig eier.

Det er tatt beslag i andre objekter (ikke kontanter). Disse er ikke en del av regnskapet.

Kommentarer til leverandørgjeld

Forpliktelser til leverandører er kr. 283.219.727 ut over leverandørgjeld som er rapportert i note 8.

Dette gjelder inngående faktura som ikke er ferdig behandlet.

POLITIET

Politiets årsrapport 2020

Utgitt: 22. mars 2021

Utgiver: Politidirektoratet

Foto: Politiet

